

ภาคผนวก

บทกำเนิดท้าวหัวข้อหล่อ^๑

ดูลาสัพริสาทั้งหลาย ยังมีในกาละคาบหนึ่ง ภควา อันว่าพระพุทเจ้า วิหริติ ประทับอยู่ที่ วัดเชตะวันวิหาร อันเป็นอารามของเศรษฐีนาถะบิณฑิกัสสะแห่งนายอนาถ อันมีที่ใกล้เมืองสาวตติ ราชธานีมีประมาณว่าได้ ๕๐๐ ร้อยชั่วชาวนาก็มีแล อภิโข ในกาละเมื่อนั้น ภิกขุ อันว่าเจ้าภิกษุทั้งหลาย สมุฏฐานเมสัง ก็บังเกิดยังถ้อยคำอันด้านจารจาซึ่งกันไปมาว่า อาวุโส ดุราเจ้าทั้งหลาย ภควา อันว่าพระพุทเจ้าแห่งเฮา อันประกอบไปด้วย รูปโฉมตะโนมพันธ์วรรณะเนื้อตนอันงามหา บุคคลผู้ใดจักเสมอไปได้ในโลกนี้แท้ดีหลีแล

ว่าดังนั้น เมื่อนั้นพระพุทเจ้าก็ได้ยินยังถ้อยคำแห่งเจ้าภิกษุทั้งหลายเจรจากันไปมาด้วยทิพ โสตรวิญญูณแห่งพระองค์ ดังนั้นพระพุทเจ้าจึงเสด็จมาประทับนั่งอยู่เหนืออาสนะอันพระสงฆ์ทั้งหลายปูลาดไว้แล้วในที่อันสมควร แล้วพระพุทเจ้าจึงตรัสว่า ภิกขเว ดุรา ภิกษุทั้งหลาย ตุมहे อันว่า เจ้าทั้งหลาย กำลังสนทนารธรรมกันด้วยเรื่องอันใดหรือ? เมื่อนั้นพระภิกษุทั้งหลายองค์ที่มี ปัญญาด้วยโวหารจึงตอบพระพุท เจ้า ว่า ภัณฑะ ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ อันว่าข้าพระพุทเจ้าทั้งหลาย ได้สนทนากันไปมาด้วยถ้อยคำอันหยอ่ยยอรูปพรรณวรรณะของพระพุทเจ้า อันประกอบด้วยเผ่าพันธุ์อันงาม หาผู้จักรเสมอเหมือนไม่ได้ในโลกนี้ว่าดังนั้นก็ข้าแล เมื่อนั้นพระพุทเจ้า จึงตรัสว่า ภิกขเว คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย ในเมื่อพระตถาคตได้ตรัสพระสัพพัญญูญาณ แล้วมีรูปโฉมอัน งามงามฉะนั้นก็ไม่เป็นที่อัศจรรย์แท้ดีหลีแล ประการเมื่อพระตถาคตเจ้ายังสร้างโพธิ์สมภาณอยู่ มีญาณยังไม่แก่กล้าก็ยังมีรูปโฉมวรรณะผิวพรรณอันงามเป็นที่รักแก่คนทั้งหลายมากยิ่งนักแล ว่าดังนั้นแล้ว พระพุทเจ้าทรงนั่งอยู่ เมื่อนั้นภิกษุทั้งหลาย จึงขออาราธนาฟังธรรมเทศนาซึ่งพระพุทเจ้าว่า ภัณฑะ ผูกข้าไหว้พระพุทเจ้า ส่วนดังพระธรรมเทศนาอันเป็นปัจจุบันในกาละบัดนี้ ผูกข้าทั้งหลายชูแจ้ง แล้วแล ขอพระองค์โปรดแสดงพระธรรมเทศนา อันเป็นอดีตกาลที่ล่วงมาแล้วให้ผูกข้าทั้งหลายได้รู้แจ้งแต่ก็ข้าเทอญ ว่าดังนั้น

เมื่อนั้นพระพุทเจ้าได้ยินยังถ้อยคำแห่งภิกษุทั้งหลายขออาราธนาพระพุทเจ้าจึงนำเอา มายังพระ รามชาดก มาเทศนาแก่ภิกษุว่า อดีตกาละ ในกาลล่วงมาแล้วเมื่อยังตั้งภัทธกับแห่งเรานี้ ยังมีพระพรหมสองสามีภรรยาหลงมาจาก ชั้นอนินฐาพรหม เพื่อว่าจักกินยังโอสารสแผ่นดินอันไฟไหม้ อยู่ตลอดกาลป์ อันจวันดินหากแม้ว่าพรหมสองสามีภรรยาได้กินยังจวันดินอันหอมมันอิมแล้วก็มีเนื้อ ตันอันหอมมากนักไม่อาจทะยานขึ้นสู่ชั้นอนินฐาพรหมที่ตนอยู่ได้เลย พรหมสองสามีภรรยาก็ปลุก บ้านแปลงเรือนในทิศกล้าได้ริมฝั่งน้ำสมุทรนั้นแล คั่นว่าพรหมสองสามีภรรยาปลุกเรือนอยู่ที่นั่นแล้วก็ บังเกิดได้ลูก ๑๐๑ คนก็ล้วนบังเกิดเป็นเมืองๆหนึ่งชื่อว่า “อินทปัทธานครนั้นแล” คั่นว่าลูกชาย พรหมสองสามีภรรยานั้นเติบโตขึ้นมาแล้วเขาทั้งก็แยกลูกผู้หญิงชายใน ๑๐๑ คนนั้นไปครองเมืองใน ชมพูทวีปทั้งมวลก็ล้วนบังเกิดเป็นบ้านเมืองก็ได้ ๑๐๑ หัวเมืองเท่ากาละบัดนี้แล ส่วนดังพรหมสอง

^๑ พระครูใบเป็นผู้จารยไว้

สามิภรรยา อันเจ้าเมืองอิทปัตถานครก็ได้บุตรคนสุดท้องหนึ่งคนชื่อว่า ท้าวตปละเมศวร ครั้นท้าวตปละเมศวรเติบโตขึ้นมาได้อายุ ๑๖ ปีแล้วดั่งนั้นพรหมสองสามิภรียาก็เอาหลานตนชื่อว่าพระนางพรหมสังกา มาให้เป็นอัครมเหสีราชเทวีแล้วก็พุทธานิเทศให้เสวยราชสมบัติในเมืองอิทปัตถานครแทนพ่อที่มีด้วยประการฉะนี้แล ในเมื่อท้าวตปละเมศวรได้ครองราชสมบัติได้เวลา ๓ ปีพรหมสองสามิภรียาก็ได้ทำกาลจุติ (ตาย) ไปตามอายุแห่งตน “อสงไขยปี” เมื่อนั้นนางพราหมณ์สังการาชเทวีอันเป็นอัครมเหสีราชเทวีแห่งท้าวตปละเมศวรก็ทรงพระครรภ์ได้สิบเดือนก็ประสูติเป็นพระโอรสได้ทรงตั้งพระนามว่า ทตตรัฐกุมาร เมื่อพระกุมารเจริญวัยได้ ๓ ปี (พออยู่ย่างไปมาได้) แล้วดั่งนั้นนางพราหมณ์สังการาชเทวีก็ทรงพระครรภ์อีกได้สิบเดือนก็ทรงประสูติได้พระโอรสอีกหนึ่งพระองค์ทรงตั้งพระนามว่า ท้าววิรุณหุมาร ครั้นเมื่อท้าวทตตรัฐกุมาร เจริญวัยได้ ๑๙ พรรษา ท้าววิรุณหุมารก็ทรงเจริญวัยได้ ๑๖ พรรษา พราหมณ์ทั้งสองอันเป็นพระราชบิดาพระราชมารดา ทรงได้พุทธานิเทศให้ท้าววิรุณหุมารอันเป็นน้องชายแห่งท้าวทตตรัฐให้เสวยราชสมบัติแทนและทรงแต่งตั้งพระนางมาลีมาเป็นอัครราชเทวีนั่นแล เมื่อนั้นท้าวทตตรัฐผู้เป็นพี่ชายก็เห็นพระบิดายกราชสมบัติให้ท้าววิรุณหุมารก็ไม่พระราชหฤทัยเป็นอย่างมากที่ตนไม่ได้ครองราชสมบัติ เหตุฉะนี้แล

เมื่อนั้นท้าวทตตรัฐก็ออกเดินทางแสวงหาแห่งนางทั้งหลายอันเป็นพระโอรสตระกูลในเมืองที่นั่นก็จึงได้ยงนางผู้หนึ่งอันเป็นลูกอุปแสนเมือง ชื่อว่านางวิสุทธิโสตามาเป็นเมียแห่งตนหลังจากนั้นท้าวก็ได้อำลาพระราชบิดาตปละเมศวร ว่าบัดนี้ถึงเวลาลูกจักรออกแสวงหาวิสัยแห่งตนขอพระราชานุญาตแก่ข้าพระองค์ด้วยเทอญ เมื่อนั้นพระยาตปละเมศวรผู้เป็นพระราชบิดาไดยินผู้เป็นพระโอรสกล่าวดั่งนั้นแล้วจึงตรัสกับพระโอรสว่า มีเหตุอันใดที่ทำให้เจ้าอยากจะไปอยู่เมืองอื่น เมื่อนั้นท้าวทตตรัฐ จึงกล่าวกับพระบิดาว่าพระบิดาเป็นเจ้า “ในเมื่อข้าผู้ลูกหนีไปภายหน้าหนีจากพ่อกำพร้าเดินโดงก็ต่อหลังตายซักไซ้ก็บ่ครองเห็นหน้าพระบิดาแก่นไ้แลนา เมื่อนั้นพระตปละเมศวรตนพ่อไดยินคำลูกแห่งตนพระยาจึงได้อนุญาตแก่ลูกแห่งตนว่า ดูราพระสายใจลูกพ่อคั่นว่าเจ้าลูกจักไปก็จงไปก็พ่อเทอญเมื่ออนุญาติแล้วก็ประกาศให้เสนาบดีอำมาตย์ทั้งหลายว่าหากแม้ว่าผู้ใดใครอยากไปกับท้าวทตตรัฐแห่งลูกเราก็ตามใจเทอญ” ชาวเมืองอยากโคกเศร้าเสียใจอย่ามีโรคภัยไข้เจ็บให้อยู่ดีสบายเดินทางโดยสวัสดิภาพ แล้วขบวนของท้าวทตตรัฐก็ออกเดินทางผ่านใจกลางเมืองอิทปัตถานครหมู่ประชาชนที่ไปกับขบวนของท้าวทตตรัฐเหมือนฝูงหมดที่ออกจากรังมากมายหลายล้านคนสู่ประตูด้านทิศเหนือเมื่อมาถึงฝั่งแม่น้ำอันหนึ่งกว้างได้ ๒ โยชน์แล้วให้ประชาชนทั้งหลายผู้ที่มีกำลังทำแพด้วยไม้ไผ่ทั้งหลายในบริเวณนั้นเมื่อเสร็จแล้วก็นำประชาชนข้ามฝั่งข้ามม้าวัวควายหมูหมาเปิดไ้เมื่อข้ามฝั่งได้แล้วก็สั่งให้ประชาชนปลุกบริเวณที่พักอาศัยพร้อมทั้งตั้งกองพลดูแลความปลอดภัยเมื่อรุ่งเช้าหลังจากให้ทำอาหารกินอิ่มหน้าสำราญแล้วก็ออกเดินทางได้หลายวันหลายคืนจึงได้เดินทางมาถึงยอดห้วยมีน้ำตกจากยอดเขาสูงชันและไม่มีทางอื่นที่จะพอเดินอ้อมได้เลยจึงสั่งให้เสนาพลเดินทางขึ้นสู่ยอดเขาว่าจะถึงยอดเขาก็ค้ำมิดจึงนอนบนยอดเขาใกล้สระโบกณที่นั่นอันมีพื้น

แผ่นดินราบเรียบเหมือนหน้ากองขี้ และเต็มไปด้วยดอกบัวและดอกอุลู่ทั้งหลายดอกผักตบและผักบุ้งทั้งมวลมีรสอันหอมตลบอบอวน อีกประการหนึ่งในที่ใกล้นั้นมีสวนกล้วยทั้งหลาย มีกล้วยง่าม กล้วยดิบ กล้วยเล็บมือนาง และกล้วยอื่นๆมีหมากอันมีรสแสบหอมหวานยิ่งนักหนา และมีไม้نانาพันธุ์ล่อมลอบสระโบกณีสีมือนมีผู้คนได้ปลูกไว้ มีอ้อยป่าทั้งหลายมีอ้อยเหล้า อ้อยหัวแซ่ สวนดังอ้อยทั้งหลายนั้นอันแสบมีรสหอมหวานเหมือนกันไม้ผลทั้งหลายมี มะพร้าว ตาล ม่วง ขนุน เป็นต้น ส่วนหลัพลทั้งหลายแววล่อมยังท้าวทตตรัฐและนางสุทธิดาจะบริโภคะเท่าไรก็ไม่มีวันบกพร่องได้เลย บุคคลทั้งหลายเมื่อได้กินบริโภคะผลไม้ในที่นั้นมีมากมายหลายอย่างก็มีจิตใจอันชุ่มชื่นยินดีก็เลยลี้มเมืองอินทปัตถนคร พอรุ่งเช้าพระยาท้าวทตตรัฐพร้อมกับหลัพลก็เดินทางต่อไปจนถึงภูมิประเทศแห่งหนึ่งเป็นอันสนุกสนานทรงพอพระทัยเป็นยิ่งนักมีบริเวณเกลี้ยงเกลาไม่มีเถาวัลย์แม้เส้นเดียวกว้างขวางยิ่งนักมีแต่ไม้จิกไม้รังเดินทางผ่านสามวันสามคืนจึงพ้นป่านั้นได้จึงไปถึงแม่น้ำอันหนึ่งกว้างได้ ๘๒ ร้อยวา แม่น้ำนี้มีพระยานาคชื่อมุลนาคเป็นผู้สร้างขึ้นเรียกว่า “น้ำของ” เป็นห้วยเป็นสุมาแต่ปฐม จึงข้ามแม่น้ำอันนั้นพ้นแล้วไปถึงป่าที่มีจกจั่นแมงอีร้องมีเสียงอันสนั่นเนียงหนันเต็มทั่วป่าดงคอนที่นั้นชาวๆซัวๆมากนกแต่ไม่เห็นตนตัวสัตว์เหล่านั้นเพราะว่าจับอยู่ในที่อันหลีกลับจึงได้ชื่อว่าดงหมาก “อี” เท่ากละบัดนี้แล เมื่อท้าวทตตรัฐกับหลัพลเดินอยู่ในที่นั้นเป็นเวลา ๓ คืนจึงพ้นและเดินทางต่อพ้นป่าไม้เบญจพรรณจึงถึงฝั่งแม่น้ำหนึ่งอีกและพักอยู่ที่นั้นก็มิสือตัวหนึ่งวิ่งไล่กวางผ่านวงของท้าวทตตรัฐไหลพลึงตกใจจึงจับอาวุธหอกดาบนี้กว่าศึกสงครามเกิดขึ้นเมื่อรู้ว่ามีพระยาเสือไล่กินกวางทุกคนจึงได้เบาใจและแม่น้ำที่นั้นชื่อว่า แม่น้ำสงครามนั้นแล พอรุ่งเช้าก็ข้ามแม่น้ำอันนั้นกับพร้อมหลัพลทั้งหลายเดินไปถึงแม่น้ำแห่งหนึ่งกว้างได้ ๕๐ วาจึงนอนอยู่ที่นั้นในที่นั้นยังมีหมูตัวหนึ่งสูง ๓ ศอก ลงเล่นน้ำในที่นั้นท้าวทตตรัฐก็ลงสรงน้ำในที่นั้นเช่นกันและมีพลโยธาเห็นจึงแจ้งแก่พระยาทตตรัฐจึงให้หลัพลไปจับหมูตัวนั้นและจับหมูตัวนั้นได้ถวายให้ท้าวทตตรัฐฯจึงกล่าวว่า ตั้งแต่เกิดมาแต่ท้องพ่อท้องแม่ก็ไม่เคยเห็นหมูตัวใหญ่ขนาดนี้เลยจึงสั่งให้กินหมูทอตัวนั้นเสียแม่น้ำนั้นจึงได้ให้ชื่อว่า “ห้วยหลวง” และเดินทางต่อไปถึงแม่น้ำอันหนึ่งอีกและมีเทวดาตนหนึ่งจึงนิมิตตนเป็นผู้ชายคนหนึ่งถือเอาชวยคำคู่หนึ่งอันมีเทียนคำและดอกไม้คำมาถวายแก่ท้าวทตตรัฐแล้วก็หายตัวไป ท้าวทตตรัฐเมื่อได้ดอกไม้คำเทียนคำชวยคำจึงได้ชื่อว่าแม่น้ำ “ชวยคำนั้นเทอญ” และเดินทางต่อวันคืนจึงถึงยังแม่น้ำหนึ่งกว้าง ๔๐๐๐ พันวา ก็ล้วนพากันพักอยู่ที่นั้นแลประเทศที่นั้นยังมีไพร่ราวต้นหนึ่งมีหมากอันดกมากหนักอันนับได้มีพันแขงพันหน่วยเป็นปกติในประเทศที่นั้นจึงได้ชื่อว่า “พันพร้าว” เพื่อว่าต้นพร้าวต้นนั้นเป็นหมากปีละพันหน่วยอันว่าต้นพร้าวต้นนั้นอันพรหมสองผิวเมียเป็นคนปลูกอันเป็นปู่เป็นย่าท้าวทตตรัฐนั่นเองมีอายุ ๑ อสงไขยจึงตาย เมื่อนั้นคนทั้งหลายโกฏหนึ่งอันมากับท้าวทตตรัฐ เขาก็มีใจมักไคร่อยากตั้งบ้านแปลงเมืองอยู่ในประเทศที่นี้เขาจึงพร้อมกันกราบทูลท้าวทตตรัฐว่าในประเทศเป็นที่ชอบใจของคนทั้งหลายของจงโปรดสร้างบ้านแปลงเมืองอยู่ในที่นี้ข้าเทอญ

เมื่อนั้นท้าวทตตรัฐจึงกล่าวว่าเราก็ตอบในทีนี้จึงอนุญาตให้ปลื้มใจสั่งให้ปลูกสร้างโรงหอปลูกบ้านแปลงเมืองอยู่ในที่นี้โดยเร็วดังเนรมิต เมื่อเสร็จแล้วจึงอันเชิญท้าวทตตรัฐพร้อมอัครมเหสีเข้าสู่ปราสาทราชวังอันเป็นที่รื่นรมย์จึงปรากฏเป็นเมืองมหาธานีศรีพันพร้าว้นั้นแล ยังมีพระยานาคตนหนึ่งอาศัยอยู่ในแม่น้ำใกล้เมืองมหาธานีศรีพันพร้าว้งจึงได้ยินภูคนทั้งหลายจึงได้แปลงกายเป็นตาผ้าขาวมาตรวจตาและได้เห็นท้าวทตตรัฐได้กราบไหว้และถามถึงที่ตั้งเมืองเหมาะสมหรือไม่ตาผ้าขาวจึงแนะนำให้ข้ามฝั่งแม่น้ำโขงไปอีกฝากหนึ่งท้าวทตตรัฐจึงทำตามคำแนะนำตาผ้าขาวนั้นและได้สร้างเมืองใหม่ขึ้นอีกให้ชื่อว่า “เมืองจันทบุรีศรีสัตตนาคน” ตามพระยาตนนั้นที่มีเจ็ดหัวนั้นแล

กล่าวถึงพรหมตนหนึ่งเมื่อหมคบญูยาธิการในชั้นพรหมชั้นใดชั้นหนึ่งก็จุติลงมาเกิดในเมืองมนุษย์แต่ก่อนที่จะถึงเมืองมนุษย์ก็ผ่านดินแดนพระยาแถนเสียก่อนพวกพระยาแถนก็บอกว่าถ้าอยากจะไปเกิดเป็นมนุษย์ให้ครบบาการ ๓๒ เหมือนมนุษย์ทั่วไปจำเป็นอย่างยั้งที่ทานจะต้องเข้าสู่เข้าหลอมเสียก่อนจึงจะสามารถลงไปเกิดบนโลกมนุษย์ได้ แต่ด้วยความมีทิฐิมานะอันแรงกล้าว่าตนเคยเป็นพรหมผู้มีบุญยาธิการมาก่อนจึงทำให้พรหมตนนั้นไม่ทำตามขั้นตอนการลงมาจุติเป็นมนุษย์จึงได้ปฏิเสธความหวังดีของพวกพระยาแถนนั้นแล้วเที่ยวเสาะแสวงหาที่เกิดด้วยตนเองจนไปถึงเมืองชื่อว่าอินทปัตนครและแลเห็นหญิงนางหนึ่งซึ่งเป็นภรรยาของผู้ควบคุมการทำนาหลวงของพระเจ้าวิรุณหเจ้าเมืองอินทปัตนครจึงนำหญิงนางนั้นไปสู่บ้านเรือนได้เวลาเที่ยงคืนซึ่งเป็นเวลาที่เหมาะสมจึงได้เข้าสู่ครรภ์ของหญิงนางผู้เป็นภรรยาของผู้ควบคุมการทำนาหลวงนั้นเข้าทางจอมขวัญ ในเวลานั้นหญิงนางนั้นได้ฝันเห็นดาวดวงหนึ่งใหญ่ยิ่งนักลงมาแวดล้อมยังตัวของนางเต็มไปด้วยดาวสีขาวใสสวยงามมากและดาวดวงนั้นวิ่งเข้าสู่จอมจอมขวัญของนางจึงทำให้แสงสว่างไปทั่วหมื่นจักวาลเมื่อตื่นขึ้นมาก็บอกความฝันนั้นแก่สามีของตนสามีจึงปลอมขวัญนางว่าเป็นฝันดียิ่งนักหนาเราจะได้ลูกชายมาเกิดรวมด้วยและมีบุญยาธิการมากพอฟังคำอันเป็นมงคลนางก็เบาใจพอถึงเวลา ๑๐ เดือนผ่านไปหญิงนางอันเป็นเมียนายควบคุมการทำนาหลวงก็คลอดลูกออกมาเป็นตัวคนมนอุ้มลุ่มประดังก้อนหินฝนพรำนั้นแล(มิด) แม้ว่า แข้ง ขา ตีน มือ หู ตา ปาก ดัง ก็มีพร้อมทุกสิ่งทุกอันเหมือนดังบุคคลทั่วไปเป็นผู้ชายผิดแต่หัวนั้นน้อยๆคอกก็สั้นๆแม้ว่า แข้ง ขา ตีน มือ ก็น้อยสั้นๆไม่ใหญ่ไม่ยาวเหมือนดังคนทั้งหลายเป็นดุจดั่งว่าไม่มี ตีน มือ แข้ง ขา นั้นแลแท้ที่จริงแล้วก็มีอาการ๓๒ ครบเท่าว่าแตกออกเหมือนดอกเห็ดขาว เห็ดมัน ออกในขอนในต่อนั้นแล เมื่อนั้นคนทั้งหลายก็แซ่ส่าพากันมาหัวเราะกันเป็นอันมาก “โอ หนอ เจ้า บ่าวน้อยเอ๋ย เจ้าเกิดมาในภาวะชาติอันนี้ก็มีหัวหางตีนมือหูตาปากดังเป็นอันน้อยอันสั้นมากนักก็บ่เหมือนดังท้าวทั้งหลายแท้หนอว่าดังนั้นแล้วก็พร้อมกันหัวเราะมากยิ่งขึ้นนั้นแล

เมื่อนั้นส่วนดังคนทั้งหลายหมายมีหญิงชายก็เข้ามาดูลูกชายนายควบคุมการทำนาหลวงมากนัก บางฟ้องกล่าวว่าคนเกิดมาเป็นลุดลุมแม้ว่าเป็นเคราะห์เข็นดัววยดาวเหือนพ่อแม่บ่อย่าสาแล บางฟ้องกล่าวว่าก็บ่เป็นเคราะห์เข็นแก่เหย้าเหือนพ่อแม่เป็นเพราะเหตุการณ์บ้านเมืองท้าวพระยาบ่อย่า

ชะแล ส่วนดั่งกวนนาหลวงทั้งสองผิวเมียอันเป็นพ่อและแม่เห็นลูกตนเกิดมาเป็นลูคลุณนั้นเขาก็ตำน
จารจากับเมียของตนว่าลูกเราเกิดมาบ่เหมือนลูกท่านทั้งหลายดั่งนี้เอาทั้งสองสิทำอะไรได้ ยามเมื่อ
สิเข้ามาอยู่ในท้องลูกคนนี้ยังให้นิมิตเป็นความฝันที่ดีแท้ดีหลินา เมื่อเกิดขึ้นมาแล้วเป็นหยั่งจักเป็น
แบบนี้ ถึงจะอย่างไรก็ตามเราทั้งสองจะเลี้ยงลูกกันตามแต่บุญกรรมก็แล้วกันเพราะว่าเป็นลูกที่เกิด
จากเราแล้ว ลางเพื่อเขาเกิดมาใช้กรรมเวรของเขาก็ได้ บางครั้งเกิดมาแล้วลอกคราบได้ดิบได้ดีก็มี
มากมาย ก็แล้วแต่บุญกรรมที่ในกายภาคนั้นนั้นเทอญ

ทั้งสองผิวเมียจึงได้ตั้งชื่อลูกของตนว่า “ลุดลู” (หัวข้อหล่อ)นอนชดคู่บมีแข่งมีชา คนทั้งหลาย
กล่าวแล้วเมื่อท้าวลุดลูเกิดมาได้ ๒/๓ วันแล้วดั่งนั้นยังมีเทวดาตนหนึ่งมาเห็นยังท้าวลุดลูไม่เหมือนคน
ทั้งหลายฉนั้นเทวดาตนนั้นก็ไปเที่ยวพูดบอกต่อกันไปแก่เทวดาทั้งหลายชาวท้าวลุดลูได้กระจายไป
ทั่วปฐพีแลภูมิเทวดาทั้งหลายเป็นเหตุให้พระยาแผ่นดินได้ยินอาการเกิดของท้าวลุดลูว่าเกิดอยู่ในเมือง
อิทธิฐานครพระยาแผ่นดินก็คิดว่าท้าวลุดลูผู้เป็นมหาพรหมผู้มีทิวไม่ให้ตนหล่อเลี้ยงขวัญนั้นแน่นอนจึง
เกิดเป็นลูคลุณแบบนี้ก็ติดศัพท์เสียงข่าวลืออันนี้ไปถึงพระยาอินท์อันสถิตอยู่ชั้นดาวดึงพระอินท์ ก็แลดู
ด้วยตาทิพย์ก็เห็นท้าวลุดลูเกิดในเมืองอิทธิฐานครเป็นลูกนายควบคุมการทำนาหลวง จึงคิดอยู่ในใจ
ว่าท้าวลุดลูเกิดมาต่างจากคนทั้งหลายแบบนี้ สงสัยเป็นผู้มีปัญญาอันยิ่งนักมาเกิดแน่นอน จำเป็นเรา
ต้องลงไปทดสอบปัญหากับท้าวลุดลูผู้นั้นเสียก่อนหากแม้ว่าเขามีปัญญาสามารถตอบปัญหาเราได้
สองครั้งสองคราวเราก็จักเอาเขาขึ้นมาเมืองแผ่นดินให้พระยาแผ่นดินทั้งหลายหล่อเลี้ยงยังขวัญให้มีรูปงาม
เหมือนดังคนทั้งหลายแล้วเราจะให้ไปเกิดในเมืองมนุษย์ครั้งที่สอง ครั้นพระยาอินท์ได้คิดดังนี้แล้วก็ทรง
ขี่ม้ามณีภาพย์เสด็จลงมาไม่นานก็ถึงทุ่งนาอันกวนนาหลวงเคยไปไถนาที่นั่นเป็นประจำในเมื่อวันรุ่งเช้า
กวนนาหลวงอันเป็นพ่อแห่งท้าวหัวข้อหล่อก็จึงเอาควายไปสู่ทุ่งนาก็ทำการไถนาเวียนไปเวียนมาได้ ๓
รอบพระยาอินท์จึงซักถามอยู่ด้านนายกวนนาหลวงว่า วันนี้ไถนาได้กี่แถวแล้ว ไถเสร็จแล้วก็ทะยาน
ขึ้นสู่สวรรค์โดยเร็วนายกวนนาหลวงเหลียวซ้ายแลขวาไม่เห็นก็หงายหน้าขึ้นบนฟ้าเห็นพระยาอิน
กำลังควมม้ามณีภาพย์หนีอย่างเร็วจึงเห็นพอลิปี่จึงคิดในใจว่าที่มาถามเรานี้จะเป็นคนหรือเทวดาอิน
พรหมก็ไม่รู้ถ้าเป็นมนุษย์คือลี้ไปทางอากาศได้ถ้าแม้พระอินพระพรหมคือมาถามแค่คำเดียวแล้วลี้
หนีเรายังไม่ได้ตอบเลย หรือว่าจะมีเคราะห์ขึ้นกับลูกเมียเราหรือไม่หรือว่าจะมีเคราะห์กับเราเองก็ไม่
ทราบได้ เมื่อไถนาไร่นี้เสร็จเราก็จะกลับบ้านอันเป็นที่อยู่ของตน เมื่อกลับถึงบ้านแล้วภรรยาที่แต่สำหรับ
กับข้าวมามีสามีนกินเป็นปกติเหมือนทุกวันไม่ยอมพูดกับใครเลยเพราะคิดถึงคำถามนั้นตลอดเวลา
จนถึงเวลากลางคืนรุ่งเช้าก็ไปไถนาอีกตั้งแต่เช้าได้ไถนาไร่นาหนึ่งเสร็จแล้ว ๓ไร่พระยาอินท์จึงเสด็จมาถาม
อีกว่า ท่านกวนนาหลวงเอ๋ยวันนี้ไถนาได้กี่ร่องแล้วก็หนีอีกเหมือนเดิมกวนนาหลวงก็ไม่ทันได้ตอบคำ
อีกเช่นเดิมจึงคิดในใจอีกว่าใครหนอมาถามเราคำเดียวแม้วันที่สองจึงลี้กลับบ้านทั้งไถเสร็จเรียบร้อยแล้ว
ไม่พูดแม้กับใครๆนางผู้เป็นภรรยาจึงถามว่าวันนี้พี่เป็นอะไรจึงทำหน้าตาโศกเศร้าบ่พูดจากับผู้ใดเลย
หรือว่าเจ็บไข้ได้ป่วยอันใดหรือ ดูรานางภรรยาข้าเอ๋ย พี่ไม่เป็นไข้เป็นหนวยังดอกท้อแต่ว่ามีคนขี่ม้า

มาถามว่าดังนี้ คุณพ่อนาเอยมือนี้นานไถ่จกแหวนนั้นจ่า พี่ได้ยินแต่เสียงบ่เห็นแม่หน้าตาเห็นพอมุบม้ายันนั้นแล้วถ้าเป็นคนก็ไม่ใช่หรือเป็นเทวดาเพราะเหาะไปในอากาศด้วยม้า ถ้าหากว่าเป็นพรหมก็ดีเป็นเทวดาก็ดี เราไถ่จกแหวนก็ไม่ได้นับเพราะจุดประสงค์ก็ไถ่จกเพื่อให้เสร็จมันจักเป็นเรื่องดีหรือเรื่องร้ายเรายังรู้ไม่ได้เลยถ้าเป็นเรื่องราวเกิดเหตุโรคร้ายไข้เจ็บอะไรจะเกิดขึ้นหนอ หรือว่าเทวดาเทวบุตรทั้งหลายได้มาหยอกโยกพี่มาเรียกถามปัญหาทั้งหลายให้กูพี่แก่ไข่นั้นจ่า หรือว่าจำพวกมีศาสตร์และศิลป์ถามแล้วก็ขึ้นมาเห็นอากาศหนีไป รวงเพื่อรู้สีกว่าเดินมาข้างหลัง รวงเพื่อก็ได้ยินเสียงแต่เหลียวหากับเห็นอันใดเย็นข้างอยู่จ้อยๆ อันหนึ่งพี่ก็จกอุกอุ้งธาตุมโนนัย เมื่อนั้นเมียนายกวนนาหลวงกล่าวกับสามีนางว่า ถ้าอย่างนั้นพี่ทำไมไม่ไปเที่ยวหาผู้เฒ่าผู้แก่ผู้มีอายุมากและเกิดมานานหรือว่าไปถามนักปราชญ์อาจารย์ผู้รู้ทั้งหลาย พวกท่านทั้งหลายเหล่านั้นน่าจะรู้เบื้องหน้าเบื้องหลังก็อาจเป็นได้ ในเมื่อนางเมียนายกวนนาหลวงๆก็ออกเดินทางถามและเล่าเหตุการณ์ที่ตัวเองได้ประสบมาให้คนทั้งหลายได้ฟังตั้งแต่ต้นจนจบ เมื่อคนทั้งหลายได้ฟังเรื่องเหตุการณ์ที่กวนนาหลวงได้เล่าให้ฟังดังนั้นแล้ว บางคนก็บอกว่าให้รอฟังในระยะเวลา ๗ วันเสียก่อนค้นบ่ดีก็จักรู้ บางคนก็กล่าวว่ากวนนาหลวงเอ๋ย พี่มาเจ้าพี่มาให้รางดีเพราะว่าท่านกวนนาหลวงเป็นคนดีเรื่องดีๆต้องเกิดขึ้นกับท่านแน่นอน เมื่อนั้นคันทกวนนาหลวงได้ยินคนทั้งหลายได้พยากรณ์แล้วก็เกิดความเศร้าโศกนักแลแล้วกับคืนบ้านตนเมื่อภรรยาเห็นความทุกข์โศกของสามีแห่งนางจึงถามผู้รู้ทั้งหลายได้พูดว่าแบบใดเหล่าสามีจึงบอกความเป็นมาให้ภรรยาฟังตามถ้อยคำที่คนทั้งหลายกล่าวแล้วนั้นนางเมียนายกวนนาหลวงจึงปลอบใจสามีของตนว่าถ้าเป็นอย่างนั้นก็แล้วแต่บุญและกรรมของเราก็แล้วกันอะไรจะเกิดก็ต้องเกิดเพราะเราทั้งหลายเกิดมาเพื่อเกิด แก่ เจ็บ ตาย เมื่อนั้นท้าวลุลลุนอนฟังอยู่ข้างกองไฟได้ยินคำพ่อแม่ว่าจะมีเคราะห์ขึ้นเวนภัยท้าวจึงถามพ่อแม่ว่าเหตุอันใดเหตุเพศภัยสิเกิดกับพ่อแม่รองเล่าตั้งแต่ต้นให้ลูกฟังหน่อยสิ เมื่อพ่อแม่เล่าเรื่องทั้งหมดให้ท้าวฟังโดยละเอียดแล้วท้าวก็รู้แจ้งได้โดยญาณอันเป็นทิพย์ (ผูกที่ ๒) คันทเจ้าผู้แจ้งในเหตุอันนั้นแล้วก็บอกพ่อแม่ทอญ ท้าวหัวข้อหล่อแลมคุยอีกว่าคนทั้งหลายในประเทศชุมพรวุทวิโคจรจักมาถามปัญหากับลูกๆสามารถตอบได้ทุกอย่างทุกเรื่องพ่อกับแม่ไม่ต้องเป็นห่วงเลยลูกจักตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ที่เลี้ยงลูกเป็นอย่างดีหลังจากที่บอกพ่อแม่แม่ให้คลายความเศร้าโศกได้แล้วท้าวก็บอกพ่อแม่ให้พ่อแม่ลูกไปนอนไว้ที่แจไร่นาที่พ่อแม่ทำการไถนาตามปกติถ้าผู้ใดจะมุงมาถามพ่อแม่ก็จะมาถามเหมือนเดิมนั้นแล้วให้พ่อแม่กินข้าวน้ำอย่างสำราญอยู่เทอญ ในเมื่อถึงรุ่งเช้านายกวนนาหลวงก็เอาผ้าสไบผูกเอายังท้าวท้าวลุลลุนาไปนอนไว้ที่แจไร่นาแล้วตนก็ทำการไถนาตามปกติเหมือนทุกวัน เมื่อนั้นแลพระยาอินทซึ่งมีมณีนกขัตติยขัณฑ์นี้มือเดียวก็ถึงยังนายกวนนาหลวงแล้วก็ถามว่ากวนนาหลวงมือนี้นานไถ่จกแหวนแล้วหรือ เมื่อนั้นท้าวลุลลุนจึงถามสวนคำพระยาอินทขึ้นว่า ท่านพระยาอินทท่านเดินทางเที่ยวไปเที่ยวมาซึ่งมีมณีนกขัตติยขัณฑ์นี้มือเดียวก็ถึงยังนายกวนนาหลวงแล้วหรือ เมื่อนั้นพระยาอินทได้ยินคำถามของท้าวลุลลุนก็ไม่ได้ขึ้นมาเหมือนดังเคยซ้ำยังขึ้นมาอยู่เหนืออากาศที่ๆท้าวลุลลุนอนอยู่และได้ถามเขาปัญหาเพิ่มอีกสืบไปว่า ท้าวลุลลุนผู้มีปัญญาอันเฉียบแหลมเราจักถามปัญหา

ให้ท่านระลึกถึงที่มาแห่งตนดังนี้ เราจักถามปัญหากับท่านในบัดนี้แลเจ้าจักตอบได้หรือว่าบ เมื่อئันท้าวลุลลูลุจึงถามพระยาอินว่าพระราชเจ้าเป็นผู้ใดจึงมาถามปัญหากับผู้ข้าพระยาอินจึงตอบว่าเราเป็นพระยาอินมาแต่สวรรค์ชั้นฟ้าดาวดึงส์มาถามปัญหาอันล็กอันแลบให้หายความงอนนั้นแลแล้วเราก็จะกลับคืนสู่ชั้นฟ้าสวรรค์ตามเดิม ท้าวลุลลูลุจึงถามว่าพระยาอินทำไมจึงรู้เรื่องของผู้ข้าพระอินก็ตอบว่ารู้จากพระยาแณเหตุอันใดจึงได้มาหยอกเหย้าข้าเสมือนว่าเป็นเด็กน้อยเหล่า พระยาอินจึงตอบว่าเราก็จักว่าปัญญาของท่านว่ามีมากน้อยแค่ไหน ถ้าแม้ว่าท่านตอบปัญหาเราได้เราก็จักทำให้ท่านมีรูปโฉมอันงดงามได้ดังเดิม ท้าวลุลลูลุจึงกล่าวว่าถ้าทำรูปโฉมให้ผู้ข้าได้ดังเดิมก็ขอให้ถามปัญหามาเลยผู้ข้าจักตอบตามสติปัญญาของผู้ข้าเท่าที่มีพระยาอินจึงถามปัญหาที่ ๑ ว่า

๑ มี ๑ บมี ๒ นั้นแล ท่านจงตอบให้เราแจ้งทราบเทอญ

ตอบว่า” มี ๑ บมี ๒ นั้นคือ พระพุทธเจ้าครั้งเมื่ออุบัติมาแล้วบอามีผู้ใดเปรียบเสมือนได้

ปัญหาที่ ๒ ว่า มี ๒ บมี ๓

ท้าวตอบว่า ก็คือ รูปธรรม ๑ นามธรรม ๑

ปัญหาที่ ๓ ว่า มี ๓ บมี ๔

ท้าวตอบว่า ทุกขเวทนา ๑ สุขเวทนา ๑ อุเบกขาเวทนา ๑

ปัญหาที่ ๔ ว่า มี ๔ แล้วบมี ๕

ท้าวตอบว่า ทุกข์สัจจะ ๑ สมุทัยสัจจะ ๑ นิโรธสัจจะ ๑ มรรคสัจจะ

ปัญหาที่ ๕ ว่ามี ๕ แล้วบมี ๖

ท้าวตอบว่า ได้แก่ ศีล ๕ นั้นแล

ปัญหาที่ ๖ ว่ามี ๖ แล้วบมี ๗

ท้าวตอบว่า จักขินทรีย์ ๑ โสณินทรีย์ ๑ ฆานินทรีย์ ๑ ชิวหินทรีย์ ๑ กายินทรีย์ ๑ มนินทรีย์ ๑

ปัญหาที่ ๗ ว่ามี ๗ แล้วบมี ๘

ท้าวตอบว่า สปัจริสธรรม ๗ นั้นแล

ปัญหาที่ ๑ ว่ามี ๘ แล้วบมี ๙

ท้าวตอบว่า มีศีล ๘ นั้นแล เมื่อท้าวลุลลูลุตอบได้เป็นที่ถูกใจของพระอินและเทพบุตรเทวดาทั้งหลายได้โปรยข้าวตอกดอกไม้การที่ท้าวลุลลูลุ ตอบปัญหาพระยาอินได้ดังนั้นก็มิเสียดายเสียดสรเสริญทั่วโลกาแสนโกฏจักรวาล เมื่อئ้นพระยาอินจึงถามท้าวลุลลูลุว่าเราก็จักนำเจ้าขึ้นกับสู่สวรรค์เพื่อหล่อหลอมขวัญหม่อมจอมขวัญให้เป็นผู้มีรูปโฉมอันดังเดิม ท้าวจึงกล่าวว่าให้ไปขออนุญาตพ่อแม่ของผู้ข้าก่อนดังนั้นพระยาอินจึงไปขอกับกวนนายหลวงกับให้พระยาอินเพราะมีลูกชายผู้เดียวพระอินจึงขอถึง ๓ เหล่าสามทีนายกวนนาหลวงจึงบอกพระอินไปขอกับเมียของผู้ข้าเพราะสัทธิดาขึ้นอยู่กับผู้แม่ที่ให้กินน้ำนมใหญ่นั้นเทอญพูดจบก็อุ้มเอาท้าวลุลลูลุกลับคืนบ้านของตนพอลงถึงบ้านแล้วนางเมียกวนนายหลวงก็จึงถามว่ามือนั้นมีคนมาถามอืบสามีนางจึงตอบว่ามีผู้เก่านั้นแหละคือพระอินนั่นเองแล้วลูก

ของเราตอบได้เป็นที่น่าอัศจรรย์ พระยาอินเมื่อเสด็จมาถึงแลเห็นนางเมียของกวนนายหลวงจึงขอเอา
 ท้าวลูลูลูกกับนางว่า นี่นางเมียวกวนนายหลวงเราขอเอาท้าวลูลูลูกไปเป็นลูกบุญธรรมในสรวงสวรรค์เพื่อ
 หล่อเลี้ยงชะหม่อมจอมขวัญเพื่อให้ให้มีฤทธิ์ธำนาถพาหะเหิรเดินอากาศได้แล้วมือนั้นเจ้าก็จะได้พบ
 หน้าลูกชายท่านขอให้ตั้งตารอคอยเทอญ นางเมียวกวนนายหลวงจึงถามว่าท่านเป็นผู้ใด จึงมาพูดอย่าง
 นี้ พระอินก็ตอบว่า เราเป็นพระยาอินที่เสด็จมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เมียนายกวนนายหลวงเมื่อรู้ว่า
 เป็นพระยาอินก็พูดว่าเรามีลูกผู้เดียวการเป็นกวนนายหลวงก็หาเข้ากินคำทุกข์ลำบากก็หวังจะอาศัย
 เพิ่งลูกชายอันบ่มประคบนี้พระยาอินจึงรู้ได้โดยญาณอันเป็นทิพย์จึงเนรมิตปราสาทราชวังแก้ว
 แหวนเนค้ำข้าทาสหญิงชายช้างม้าวัวควายเพื่อมารับใช้สองสามภรรยา แล้วพระยาอินเนรมิตยังเจดีย์
 อันหนึ่งมีความใหญ่ ๔๐ วา กว้าง ๔๐ สูง ๑๐๐ วา ประดับประดาไปด้วยแก้วแหวนเงินค่าทั้งมวล
 ส่วนดั่งเจดีย์ลูกนั้นบ่มตั้งอยู่บนแผ่นดิน แขนงอยู่เหนืออากาศ รวงสูงพอประมาณคนลอดได้ทราบทอ
 เท้าหมดกับ ก็จึงตั้งอยู่เหนือแผ่นดินในเมื่อพญาอินทร์ขอเอาเท้าหิ้วข้อล่อกับดอมกวนนายหลวงอันเป็น
 บ่าวไผ่แห่งเจ้าก็ดักบ่อไซ้พญาอินทร์จักขอเอาได้ดอกก็ข้าพญาอินทร์ก็เนรมิตข้าวของทั้งมวลกับ
 ทั้งธาดาลูกนั้นให้แก่กวนนายหลวง พญาอินทร์จักเอาเท้าหิ้วข้อล่อหนีเมื่อสู่เมืองฟ้าเมื่อถนบก้าแล
 อันหนึ่ง ในเมื่อพญาอินทร์เอาเท้าหิ้วข้อล่อหนีเมื่อเมืองถนบก้าก็พญาอินทร์ก็จักเอาเมื่อหล่อเลี้ยง
 ให้มีเดชฤทธิ์แลอุปถัมภ์อภัยยิ่งนัก พญาอินทร์จึงจักให้ลงมาเกิดในเมืองอินทปัตถนครที่นี้ก็ข้าแล ผิดว่า
 ตามดั่งพญาอินทร์มีความลับสั่งเพื่อข้าทั้งสองว่าเท้าหิ้วข้อล่อจักมาเกิดในปีนี้บ่อสงกา คั้นว่าบ่อเกิดใน
 กระกุกพญาจักเกิดในกระกุกเสนาอามาตแลไฟบ้านพลเมืองก็ข้าแล มหาราชเจ้าจงจอบมอยคอยดูใน
 ปีนี้ก็ข้าเทอญ ผิดว่า เป็นผู้ใดเกิดมาในวันนี้ก็ดิตราบต่อเท้าหมดปีนี้คั้นว่าคนผู้ประเสริฐเกิดมาจึงถึงเดิน
 เพื่อให้สองสามภรรยาได้กราบไหว้จึงได้ ชื่อว่า พระธาดูอินแขวน อยู่ในเมืองอิทปัตถฐานครนั้นแล้ว
 พระอินท์ก็ขอเอายังท้าวลูลูลูกว่าเจ้าทั้งสองจงให้ท้าวลูลูลูกแก่เฮานั้นเทอญ ข้าขอบคุณเจ้าทั้งสองที่เลี้ยง
 ดูท้าวลูลูลูกเป็นอย่างดีทุกอย่างเราจักเนรมิตให้บริวารครบทุกอย่างแล้ว สองผัวเมียจึงมอบท้าวลูลูลูก
 ให้พระอินพระอินก็อุ้มเอายังท้าวลูลูลูกกลับขึ้นสู่เมืองถนบก้าในกาลยามนั้นแล เมื่อทำการหล่อหลอมข
 หม่อมจอมขวัญเสร็จเรียบร้อยแล้วเมื่อจะกับมาเกิดเป็นมนุษย์อีกครั้งเจ้าจึงมาเกิดในเมืองอินทปัต
 ฐานครและเกิดเป็นลูกสองสามภรรยาของกวนนายหลวงนั้นเทอญ ท้าวลูลูลูกจึงอดกั้นน้ำตาไว้ได้จึงร้องไห้
 เหมือนเด็กน้อยนั้นแล ท้าวจึงกล่าวว่าผู้ข้าเกิดมาในชาตินี้ก็ทำความทุกข์ลำบากให้พ่อแม่ทั้งสองเป็น
 ยิ่งนักเกิดมามีตีนและมือเดินเหมือนคนทั่วไปมีได้ ขอให้พ่อแม่ทั้งสองอนุญาตเพื่อว่าลูกจะได้ไม่
 เป็นบาปเป็นกรรมก็ข้าเทอญ คันลูกได้กลับลงมาเกิดเป็นมนุษย์ขอให้ผู้เป็นคนที่เกิดมีฤทธิ์เดชและอุปถัมภ์
 อภัยดงามด้วยเทอญ อันหนึ่งคันได้ลงมาเกิดเป็นมนุษย์บ่ว่าจะได้มาเป็นลูกของพ่อแม่หรือบ่ เพราะว่า
 พระยาถนบก้าเอาเข้าบ่าหลอมแล้วอาจลืมความจำพ่อแม่ได้อาจเป็นไปได้ ชาวเรื่องพระยาอินมาเอา
 ท้าวลูลูลูกขึ้นสู่เมืองสวรรค์ดังไปทั่วเมืองอินทปัตถฐานครเสนาอำมาตย์โจทจันกันไปต่างนาๆ พระยาวิ
 รุณจึงตรัสว่าเหตุไฉนท้าวลูลูลูกเกิดในเฮือนกวนนายหลวงซึ่งเป็นข้าทาสของภูก็เท่าที่เป็นลูกของภูเหตุนี้

พระอินทร์จกมาบอกเราซึ่งเป็นนายเสียก่อนจึงควรพระยาอินมาใช้บาร์มีข่มแบบนี้เท่าที่กำว่าหลบลู่
กูซึ่งเป็นพระยาแท้แล้ว จึงใช้เสนาอำมาตย์ทั้งหลายขี่ม้าเร็วไปดูเหตุการณ์ให้รู้แจ้งบัดนี้ดังมีคำ
พังเพย ไฟไหม้บ้านอย่างเอาผ้าปกหัว

การจำตัวให้หลังหล่านั้นแล คั่นว่าอำมาตย์ผู้นั้นขาบลวงพยุพาดด้วยประการฉนั้นแล้ว
พระยาจึงมีคำแก่เสนาผู้หนึ่งชื่อว่าขุนฟ้าแดดกับทั้งขุนแจ้งทั้งสองด้วย คำว่าดูราเชื่อทั้งสองผู้เพ็งใจแก่
กูพระกษัตริย์เป็นอันยิ่ง เชื่อทั้งสองจงพากันชอกหาฆ่ายังตัวไวแล้วจึงขี่ม้าไปดูเหตุการณ์อันเกิดกับ
เมืองแห่งเขาในบ้านกวนนาหลวงให้รู้แจ้งฮ้ายแลดีทั้งมวลแล้วจึงคืนมาโดยพลันอย่าช้าอย่านานเท่า
วันเทอญ พญามีราชอาญาเตือนสั่งนั้น ขุนฟ้าแดดแลขุนแจ้งทั้งสองก็พร้อมกันยอมมือขาบลายังพญา
อันเป็นเจ้าแห่งตนข้าทั้งสองก็ไปเลือกเอาม้าตัวไวอาจจกเอาเจ้าไปพลันนัก ตัวหนึ่งชื่อว่า บักหม้อ
แซมหมากตาล ทะยานไปแล้ววันละ 5 โยชน์ ตัวหนึ่งชื่อว่าปิกหมาวหน่อมันสวดจอกี้ เต็มแล่นเบิ่งไว
อาจจกนำเอาเจ้าไปแล้ววันละ 5 โยชน์ฮั้นแล คั่นว่าสองขุนข้าเล็กเลมชอกหาฆ่าตัวดีแล้ว ข้าก็แต่ง
เนื้อคาตัวให้ตีสันมีขอขายลายคำ หากได้ทะเลงแล้วข้าก็พร้อมกันขี่ม้าซึกแก้มเหาะฮอบทะยานไป ใน
เมื่อข้าเจ้าทั้งสองขุนถึบม้าไปแต่เช้าเท่าตะวันตกเที่ยงจึงไปฮอดทุ่งนาอันเป็นเขตบ้านกวนนาหลวงแล้ว
ข้าทั้งสองก็พร้อมกันถึบม้าไปในกลางทุ่งนาที่นั่นหั้นแล คั่นว่าข้าทั้งสองขุนถึบม้าข้ามทุ่งนาพ้นแล้วจึง
ไปเล็งหัวคันไถเฮือนกวนนาหลวงแล้วข้าทั้งสองก็แลดูยังเฮือนกวนนาหลวงก็บอเหมือนดังแต่เก่า
ภายหลังเพียนยอมเป็น ผาสาทราชมนเทียนสูงเฮืองเหลือมเหลื่อมมากนัก อันหนึ่งข้าทั้งสองขุนก็เห็น
ยังเลมสางเสื่อผ้าเงินคำแลสวนหมากพร้าวมีม่วงนาวการทั้งมวลบ่ออาจจกนับอ่านได้ อันหนึ่งข้าก็เห็น
ยังธาตุอินแขนอันพญาอินทร์นิรมิตไว้นั้นก็เป็นอันสูงเฮืองเหลือมเหลื่อมไปด้วยแก้วแลคำทั้งมวล คั่น
ว่าข้าทั้งสองเห็นแล้วก็เป็นอันดังอัสจรรย่มากนัก แล้วข้าทั้งสองขุนก็ลงจากหลังม้าแล้วก็พร้อมกัน
ขึ้นเมื่อสู่ผาสาทอันเป็นที่อยู่แห่งกวนนาหลวงฮั้นแล คั่นว่า ข้าสองขุนขึ้นไปฮอดแล้วข้าทั้งสองก็เหยีย
ยงหญิงขายน้อยใหญ่อันเป็นลูกหลานแห่งกวนนาหลวง อันพญาอินทร์นิรมิตไว้นั้นเป็นอันมาก คราม
หลวงหลายยิ่งนักหนา อนึ่ง ข้าสองขุนก็เห็นพญาอินทร์อันนิรมิตเป็นคนปากด้านจารจากับดอมกวน
นาหลวงอยู่บ่อขาดสายฮั้นแล เมื่อนั้นพญาอินทร์ก็หลังเห็นยังข้าสองขุนขึ้นมาสู่ผาสาทผั้นนั้น พญา
อินทร์จึงถามว่า เชื้อท่านทั้งสองมาแต่ที่ได้จึงมาฮอดมาถึงในที่นี้จา คั่นว่าพญาอินทร์ถามดังนั้นแล้ว
ข้าทั้งสองก็มีใจอันย้านกลัวมากนักข้าทั้งสองก็ขาบลงแล้วจึงขานคำพญาอินทร์ว่า เทวข้าไหว้มหาราช
เจ้าเพื่อข้าทั้งสองมาแต่เมืองอินทปัฐฐานครพุ่นแล้วดังนั้น เมื่อนั้นพญาอินทร์จึงถามว่าเพื่อข้าทั้งสอง
มาแต่เมืองอินทปัฐฐานครดังนั้นเชื่อทั้งสองมีประโยชน์เอื่องใดก็จึงขี่ม้ามามาถึงที่นี่ จาแต่นั้นข้าทั้งสองจึง
กล่าวว่า พญาเจ้าผู้ข้าว่าพญาอินทร์จกมาเอาเท้าลูลู่แห่งตนหนีเมื่อเมืองฟ้าเมืองแกนเสียแล้วแล
ว่าดังนั้น พญาเจ้าจึงใช้เพื่อข้าทั้งสองมาหลังให้รู้แจ้งยังเหตุร้ายแลกาลดีทั้งมวลเพื่อข้าทั้งสองก็จกคืน
เมื่อพยุพญาเจ้าแห่งเพื่อข้าทั้งสองนั้นแล ส่วนดังพญาอินทร์จกมาเอาเท้าหัวขาล้อหนีเสียไปอยู่ที่ใดก็
ข้าจา เมื่อนั้นพญาอินทร์นิรมิตเป็นคนนั้นกล่าวว่าส่วนดังพญาอินทร์จกมาเอาเท้าหัวขาล้อหนีนั้นก็

แม่นเฮานี้แล เชื่อทั้งสองจักถามหาพญาอินทร์สิ่งใดจา เมื่อนั้นข้าทั้งสองขุนจึงกล่าวว่า ข้าแก่เจ้ากูในเมื่อเจ้ากูมาเอาท้าวหัวข้อยล่อแต่หัวที่นั่น พญาแห่งฝูงข้าทั้งหลายกล่าวว่าพญาอินทร์มาเอาคือท้าวหัวข้อยล่ออันเป็นบ่าวไพร่อันเกิดกับแผ่นดินแห่งเฮาฉนั้นก็บ่บอกกล่าวข่าวสารให้เฮาฮู้แจ้งฉนั้นหนอว่าดังนี้แล้วจึงใช้ให้พวกข้าทั้งสองมาหลังดูเพื่อตั้งนั้นแล คั้นว่านายคนใช้กล่าวฉนั้นแล้ว พญาอินทร์กล่าวว่า เอ้อๆ เฮาก็บ่ได้บอกกล่าวข่าวสารแก่บุคคลผู้ใดให้ฮู้แจ้งจักคนแล ก็ว่าเฮาอินทรามาเอาท้าวหัวข้อยล่อในกะละบัดนี้ เฮาก็บ่บอกกล่าวจักเอาไปเป็นช้อยเยาบ่าวเฮือนแห่งเฮาส่งแล เฮาก็แลเห็นท้าวหัวข้อยล่อผู้นี้เกิดมาในเขตบ้านเมืองแห่งท่านทั้งหลายอันหาตีนมือแข่งขาบอได้ เฮาก็มีใจอันฮู้ดูนามากนัก เฮาจึงลงมาเอาเมื่อเพื่อจักหล่อเลี้ยงให้เป็นคนผู้ดีเหมือนดังท้าวทั้งหลายแล้วเฮาจึงจักให้มาเกิดเมื่อภายหลังดองนา ที่นี้พญาเจ้าแห่งท่านทั้งหลายเล่ามายกโทษใส่เฮาว่ามาลักเอาคนอันเกิดในแผ่นดินพญาเจ้าแห่งท่านทั้งหลาย แล้วใช้ให้คนมาจับผูกเอาเฮาก็บ่สมบอบควร ว่าจักจับผูกเอาเฮานั้นแลเหตุว่าเฮาอินทราคิดให้เป็นตบอให้มนูว่าวายจิบหายเสียยังบ่าวไพร่บ้านเมืองพญาเจ้าแห่งท่านทั้งหลายแล ที่นี้เชื่อท่านทั้งสองจึงคืนเมื่อบอกแก่พญาเจ้าแห่งสุทั้งหลายเทียวพลันเทอญ เมื่อนั้นขุนฟ้าแดดกับขุนแจ่งเป็นคนใช้จึงไหวพญาอินทร์ว่าท้าวข้าไหว้มหาราชเจ้าส่วนดังพญาเจ้าแห่งฝูงข้าทั้งหลายก็บ่ฮู้จักว่าเจ้ากูมาทำให้เป็นตบฉนั้น จึงใช้ให้เชื่อข้าทั้งสองมาหลังดูแลไต่ถามหากยังกาลทั้งมวลให้ฮู้แจ้งนั้นแล คั้นว่าพญาเจ้าแห่งฝูงข้าทั้งหลายฮู้แจ้งว่าเจ้ากูมากระทำให้เป็นตบฉนี้ ฝูงข้าทั้งหลายก็สาธุกาลกับดอมเจ้ากูมากนักแล เพราะว่าในเมื่อท้าวหัวข้อยล่อจักมาเกิดในชาติอันภายหลังนี้จักเกิดที่ใดก็ข้าจา เมื่อนั้นพญาอินทร์ก็กล่าวว่าท้าวหัวข้อยล่อจักมาเกิดในเมืองอินทปฏฐานครที่นี้แล คั้นว่าท้าวหัวข้อยล่อเกิดมาในชาติภายหน้าก็จักมาเกิดก็จักบังเกิดท้าวลุลลู่เกิดมาในชาติภายหน้าก็จักบังเกิดมีอิทธิฤทธิ์แลเดชสมภารมากนักแลท่านทั้งหลายจงจอบมอยคอยฟังดูในปีนี้เทอญ ผิดว่าบ่เกิดในตระกูลพญาก็เกิดในตระกูลเสนาอำมาตย์แลไพร่บ้านคนเมืองนั้นแล ท่านทั้งสองจึงคืนเมื่อกราบหลวงพญาเจ้าแห่งสุท่านทั้งหลายโดยดั่งคำเฮากล่าวมานี้ทุกสิ่งทุกอันให้ฮู้แจ้งนั้นเทอญ คั้นว่าพญาอินทร์กล่าวดังนี้แล้วคนใช้สองข้าก็ขาบลพญาอินทร์ลงจากผาสาทแล้วก็ขึ้นขี่ม้าขี่คืนเมื่อโดยพลันอันแล ส่วนดังคนใช้ทั้งสองก็ถืม้าเมื่อด้วยอันลำดับปาดงพงไพร่ทั้งมวลก็รวดเล็งเมืองอินทปฏฐานครยามเดียวเป็นประดุจจะดั่งลมฉนั้นแล คั้นว่าข้าทั้งสองไปเถิงในกลุ่มแห่งพญาแล้ว ข้าทั้งสองก็ขึ้นสู่ผาสารทราชมณเฑียรแล้ว ข้าทั้งสองจึงขาบไหวพญาตามดังहुได้ยินแลตาเห็น ว่าฝูงข้าไหว้มหาราชเจ้าในเมื่อเจ้ากูใช้ให้เพื่อข้าทั้งสองไปลำหลังดูยังพญาอินทร์จักมาเอาท้าวหัวข้อยล่อกับดอมกวนนาหลวงที่นั่น เพื่อข้าทั้งสองก็ขึ้นขี่ม้าถืไปตามพระราชาเฮาแห่งมหาราชเจ้าแท้แล คั้นว่าเพื่อข้าทั้งสองไปฮอดแล้วก็เห็นยังเล่มสางเงินคำแก้วแหวนแสนสิ่งข้าวเปลือกข้าวสารแลสวนอาสุธิญาณทั้งมวลอันเต็มไปด้วยเครื่องปลูกของฝักรวมล คือว่าหมากมีหมากม่วงแลดาวตาลหวานส้มกล้วยอ้อยเผือกมันสัสนมีบอไซ อันพญาอินทร์นิรมิตไว้ในที่นั้นเพื่อจักให้เป็นของบูชาคุณแก่กวนนาหลวงบอระบวนแล้วพญาอินทร์ก็จักขอเอาท้าวหัวข้อยล่อกับดอมกวนนาหลวงก็ข้านา อนึ่งพญาอินทร์ก็นิรมิต

ไวยังธาตุลูกหนึ่งใหญ่นักแล 40 วา รวมสูงได้อยววา ส่วนตั้งธาตุลูกนั้นก็บดตั้งอยู่เหนือแผ่นดินก็ทอแขวนอยู่เหนืออากาศรวมสูงพอประมาณคนลอดได้ตราบต่อเท่าหมดกับก็จึงตั้งอยู่เหนือแผ่นดินในเมื่อพญาอินทร์ขอเอาท้าวหัวข้อยล่อกับดอมกวนนาหลวงอันเป็นบ่าวไพร่แห่งเจ้าภูก็ตีก็บอใส่พญาอินทร์จักของเอาตายดอกก็ข้าंना พญาอินทร์ก็นิรมิตข้าวของทั้งมวลกับทั้งธาตุลูกนั้นให้แก่กานนาหลวงแล้วพญาอินทร์จักเอาท้าวหัวข้อยล่อกับหนี่เมื่อเมืองฟ้าเมืองแถนก็ข้าแล อนึ่ง ในเมื่อพญาอินทร์เอาท้าวหัวข้อยล่อกับหนี่เมื่อเมืองแถนพุนก็ตี พญาอินทร์ก็จักเอาท้าวเมื่อหล่อเลี้ยงให้มีเดชฤทธิ์แลอุปโถมอันงามยิ่งนักพญาอินทร์จักให้ลงมาเกิดในเมืองอินทปฏฐานครที่นี้ก็ข้าแล ผิดว่า ตามตั้งพญาอินทร์มีความลับสั่งเพื่อข้าทั้งสองว่าท้าวหัวข้อยล่อกับมาเกิดในปีน้อสงกา คั่นว่าบเกิดในตระกูลพญาก็เกิดในตระกูลเสนาอมาตย์แลไพร่บ้านพลเมืองก็ข้าแล มหาราชเจ้าจงจอบมอยคอยดูในปีน้อข้าเทอญ ผิดว่า ลูกผู้ใดเกิดมาในวันนี้ก็ตีตราบต่อเท่าหมดปีน้อคั่นว่าคนผู้ประเสริฐเกิดมาอย่างเหล่านี้มีเดชฤทธิ์ญาณไปเหนืออากาศกลางหาวมีอุปอานังมตั้งนั้น แม่นว่าท้าวหัวข้อยล่อกับก็ข้าแล คั่นว่าคนใช้ทั้งสองขาบทูลพญาวิรุฬห์ตามตั้งความพญาอินทร์สั่งมานั้นแล้ว พญาวิรุฬห์ก็มีใจชมชื่นยินดีมากนัก เหตุว่าพญาอินทร์มีใจอิดูภูนาจักเอาท้าวหัวข้อยล่อกับขึ้นเมื่อหล่อเลี้ยงในเมืองฟ้าเมืองแถนให้มีเดชฤทธิ์แล้วจึงให้ลงมาเกิดในเมืองแห่งตนนั้นแล เมื่อนั้นพญาวิรุฬห์จึงกล่าวเชิงเสนาอมาตย์ทั้งหลายว่าดังนี้ ภัทเท ดุราพินทั้งหลายบ้านเมืองเฮาทั้งหลายก็จักสุขะเสริมเติมคลองมากนัก เหตุว่าพญาอินทร์มีใจอิดูภูนาจักให้คนผู้มีเดชฤทธิ์มาเกิดในปีน้อแล เฮาทั้งหลายจงพร้อมกันจอบมอยคอยดูในวันนี้เป็นเค้าตราบต่อเท่าหมดเขตปีน้อเทอญ ว่าพญาภูกล่าวตั้งนั้นแล้วส่วนตั้งคนทั้งหลายหมายมีเสนาอมาตย์เป็นเค้า เขาก็พร้อมกันเลิกลาหนีจากพญาแล้วก็เมื่อหาเข้าเฝ้าแล้วก็พร้อมกันจอบมอยคอยดูยังเหตุการณ์อันท้าวหัวข้อยล่อกับมาเกิดทุกคนก็มีวันนั้นแล บัดนี้จักจาถึงกวนนาหลวงกับทั้งพญาอินทร์ด้านจารจากันในเฮือนที่นั้นก่อนแล ส่วนตั้งนางกวนนาหลวงจึงอุ้มเอาท้าวหัวข้อยล่อกับให้แก่ผัวตนแล้วนางกล่าวว่าเจ้าภูจงเอาท้าวหัวข้อยล่อกับลูกฮักแห่งฮาทั้งสองให้แก่พญาอินทร์ก็ข้าเทอญ คั่นว่านางกล่าวตั้งนั้นแล้ว นางก็ฮ้องให้ฮ้อไโฮไปมามากยิ่งนักหนาก็มีแล เมื่อนั้นกวนนาหลวงผู้เป็นผัวก็อุ้มเอาลูกแห่งตนกับดอมเมียแล้วก็เอาขึ้นให้แก่พญาอินทร์แล้วข้าผัวเมียก็พร้อมกันเอนสั่งลูกแห่งตนว่าไปดีเยื่อ เจ้าลูกฮักแก่เพื่อข้าพ่อแม่บัดนี้เจ้าจักหนีเที่ยงแท้ไปไกลพระจอมไตรลูกฮาเจ้าจักหนีเมื่อฟ้าพุนก่อนแล นำพญาอินทร์จึงอุ้มเอาท้าวหัวข้อยล่อกับดอมกวนนาหลวงแล้วพญาอินทร์จึงเสด็จขึ้นขี่ม้าแล้วจึงตกแต่งเดาตาทุกแห่งทุกพายแล้ว ท้าวหัวข้อยล่อกับเอนสั่งพ่อแม่ทั้งสองว่า คอยอยู่ดีเยื่อ พระบิดตามาดาก่อนแก้วฮ้อยเฮี้ย ฮ้อยจักหนีจากแล้วคอยอยู่สวัสดิ์ว่าตั้งนั้นพ่อแม่ทั้งสองจึงพร้อมกันขานความหลังแห่งตนว่าเอออคอยไปดีถ่อนเจ้าก่อนแก้วบุตราให้เจ้าหายโรคาฮิตบาทยาพยาบาลยามไอกี้แม่เนื่อ คั่นว่าท้าวหัวข้อยล่อกับเอนสั่งพ่อแม่ทั้งสองแล้วพญาอินทร์ก็ชักแก้วม้าเหาะหอบขึ้นเมื่อสู่อากาศกลางหาวพุนก็มีแล เมื่อนั้นส่วนตั้งข้าสองเถ้าผัวเมียก็เห็นพญาอินทร์เอาลูกแห่งตนขึ้นขี่ม้าทยานหนีไปตั้งนั้นข้าทั้งสองก็พร้อมกันตื้อฮ้องให้ล้มท้าวต้าวไปมาเป็นประดุจจะตั้งห้ามขอนผีลงเือนเพื่อจักเอาไปจุดไป

เผาเสียนั้นแล คั้นว่าข้าทั้งสองตั้งสติสมาธิแล้วข้าทั้งสองก็ลุกนั่งอยู่แล้วก็หลิงหล้าไปมาเห็นยังสาต
 แลหมอนกับทั้งบอนชนะนอนลูกแห่งตนตั้งนั้น ข้าทั้งสองก็ข้าอ้องให้อ้าไฮไปมามากยิ่งนักหนา โอ้หน่อ
 เจ้าลูกอ๊กแม่เฮ้ย บัดนี้เจ้าลูกอ๊กหนีเสียยังแต่เผื่อผิวเมียโคกเศร้าบอมีไผมาจาว่าจากราเหมือนดังพระ
 ปุตตายังเทียมข้าง บัดนี้พระบุญกว้างหนีไกลแล็กหนวยใจจักขาด บัดนี้เห็นแต่สาตกับหมอนแต่
 บอนชนะนอนดูเปาก็บอเห็นแจ่มเจ้าทั้งได้เห็นแต่บอนเตาไฟเสียแล้วบอนลูกแก้วแห่งอิงหมอน บอน
 ลูกแก้วแห่งอิงหมอนบอนลูกแก้วแห่งนอนสญูเศร้า บอนลูกแก้วปากเว้ากินนม บอนลูกแก้วหัวชม
 อาบน้ำ แม็กเป็นทุกซัซังท้อย บัดนี้เจ้าแม่ไปวอยๆภาคห้องบ้านหนีลมพัดต้องจอมไตรพานี่ลมพัด
 ไปกลางหมอกพานี่นั่งซ้อซังอินทพานี่เหลียวคินมาหาแม่พานี่เตอดูดาวแคศรีแลหน่อ พระบุตร
 หัวซ้อล่อแม่เฮ้ยพานี่นอนคคู้คางหนาวเย็นแลนา ส่วนตั้งข้าสองเผาผิวเมียก็อ้องให้หายงลูกแห่งข้า
 อยู่จ้อยๆ คั้นฮอดลูกอ่อนน้อยสายใจก็มีแล บัดนี้จักจาถึงพญาอินทร์เอาท้าวหัวซ้อล่อหนีไปก่อนแล
 คั้นว่าพญาอินทร์ซัดแก้มม้าขึ้นไปสู่อากาศกลางหาวแล้วพญาอินทร์ก็สำเพระหน้าต่อป่าหิมพานต์
 มาตาว่า ลัดมือเดียวหนึ่งแล้วก็ไปฮอดไปถึงยังสระอโนมาแล้ว พญาอินทร์จึงซึกแก้มม้าลงไปเขาอยู่
 แค่ม้าน้ำที่นั่น แล้วพญาอินทร์จึงอุ้มเอาท้าวหัวซ้อล่อลงจากหลังม้าไปเขาอยู่เหนือแผ่นหินศิลาอันหนึ่ง
 เป็นที่อาบเสียงเพียงงามมากนักแล เมื่อนั้นพญาอินทร์จึงอุ้มเอาท้าวหัวซ้อล่อลงไปอาบน้ำในสระอโน
 มาที่นั่นเพื่อจักสระส่วยล้างเสียยังคิงอันเหม็นสาบเหม็นคาวเฮือไคร้แห่งคนแล้วพญาอินทร์จึงอุ้มเอา
 ท้าวหัวซ้อล่อขึ้นมาถึงฝั่งน้ำ แล้วพญาอินทร์จึงสระเด็จขึ้นขี่ม้าทะยานขึ้นสู่อากาศกลางหาว มาตาว่า
 ลัดมือเดียวหนึ่งก็ไปถึงเมืองแถบบอทันนานนั้นแลคั้นถึงเมืองแถบแล้วพญาอินทร์จึงอุ้มเอาท้าว
 หัวซ้อล่อไปเขาอยู่หอสนามในถ้ำกลางเมืองแถบแล้วพญาอินทร์จึงพักอยู่พอประมาณคราหนึ่งอันแล
 เมื่อนั้นยังมีพวกน้อยพญาแถบถึงผู้หนึ่งมาเที่ยวเล่นในหอสนามที่นั่น พญาอินทร์จึงกวักมือเ็นฮับ
 เอายังพวกน้อยผู้นั้น ว่าดูราท่านพวกน้อย ท่านจงมาหาเฮาจักหน้อยก่อนเถิ่นว่าตั้งนั้น เมื่อนั้นพวก
 น้อยแห่งพญาแถบได้ยินพญาอินทร์เ็นฮับแลกวักมือเอายังตนตั้งนั้นมันก็ฟ้าวแล่นมาถึงพญาอินทร์
 อันแล เมื่อนั้นพญาอินทร์จึงกล่าวเชิงพวกน้อยนั้นว่า ดูรา ท่านพวกน้อยท่านจงไปบอกพญาแถบมา
 ให้เอาให้หมดให้เสียอย่าให้เศษสะลอทั้ง 7 พญานั้นเทอญ คั้นว่าพญาอินทร์กล่าวตั้งนั้นแล้วพวก
 น้อยโดยคำพญาอินทร์แล้วมันก็แล่นไปบอกพญาแถบทั้ง 7 ว่าตั้งนี้ ข้าแก่เจ้ากูทั้งมวล บัดนี้พญา
 อินทร์ก็มาเขาอยู่หอสนามธรรมกลางเมืองที่นั่นแล้ว พญาอินทร์ใช้ผู้เข้ามาทั้นเอาท้าวทั้ง 7 พระองค์
 ไปสู่สำนักแห่งพญาอินทร์เจ้าแล ขอให้เจ้ากูทั้ง 7 พระองค์ฮีบไปเที่ยวพลันอย่าช้าอย่านานก็ข้าเทอญ
 เมื่อนั้นพญาแถบทั้ง 7 พระองค์ คือแถบเถิก แลแถบเลิงแถบล่อแถบลังแถบลุแถบปัก ได้ยินคำพวก
 น้อยมาบอกพญาอินทร์ให้หาตัวมาพลันว่าตั้งนั้น พญาแถบทั้ง 7 ก็เสด็จมาถึงหอสนามโดยพลันแล้ว
 ก็พร้อมกันเข้าหาพญาอินทร์ว่า เทวฝูงข้าไหว้มหาราชาเจ้าเป็นเหตุการณ์นิทานเยี่ยงใดเจ้ากูจึงลง
 มาจากเมืองฟ้าดาวดิงสามาถึงที่นี้จา ฝูงข้าทั้งหลายในเมืองแถบที่นี้ก็ข้าจา เมื่อนั้นพญาอินทร์จึง
 กล่าว ว่า ดูรา ท่านทั้งหลายฝูงเป็นพญาแถบทั้งหลายส่วนตั้งเฮาพระองค์ก็ยังคงอยู่สวัสดีบอมีพยาธิ

โรคาอันได้อันหนึ่งมาเบียดเบียนแก่เฮาสังแล พอว่าเฮาพระองค์ก็ลงไปลงเที่ยวเล่นในชมพูทิพย์ทุกแห่งทุกภาก็จึงเห็นชายผู้หนึ่งชื่อว่าท้าวหวัชชัลลออันเกิดในเมืองอินทปฏฐานครที่นั้นมีผญาปัญญายังนัก ทอว่ามีตีนมือแข็งแรงเป็นอันสิ้นป้อมบอเหมือนดังคนทั้งหลายเขาก็มีใจอิจฉามากนัก เหาจึงขอเอากับดอมพ่อแม่แห่งมันแล้วเขาก็เอามากับดอมเฮาในที่นี้เพื่อจักให้ท่านทั้งหลายหล่อเลี้ยงให้เป็นคนผู้ดีเหมือนดังท่านทั้งหลายผู้อื่นนั้นแล เมื่อนั้นพญาแณถึงจึงถามพญาอินทร์ว่า ข้าแก่เจ้ากุส่วนตั้งคนป้อมผู้ใดนั้นแม่นบุคลผู้ใดไปเกิดนั้นก็ข้าจา เมื่อนั้นพญาอินทร์จึงกล่าวว่า ดุรา ท่านแณถึงอันเป็นพญาแณถึงทั้งหลายส่วนตั้งคนสันป้อมผู้ใดนั้นแม่นมหาพรหมอันลงมาเกิดแต่ชั้นฟ้าอักกนิธดาแล้วมาถึงท่านทั้งหลายอันมีมานะสหาบอให้ชาวแณทั้งหลายหล่อเลี้ยงขวัญแห่งตนเลยรวดเร็วไปเกิดในเมืองอินทปฏฐานครที่นั้น ก็จึงมีเนื้อตนอันสิ้นแลป้อมเพื่อตั้งนั้นแล เมื่อนั้นแณถึงได้ยินคำพญาอินทร์กล่าวดังนั้น พญาแณก็มีใจมักใคร่หวัชขวัญมากแล้วจึงกล่าวถามพญาอินทร์ว่า เจ้ากลงไปเอาท้าวหวัชชัลลอผู้นั้นมาแล้วเอาไปไว้ที่ใดก็ข้าจา เมื่อนั้นพญาอินทร์จึงกล่าวว่า เหาอินทราภิเษกเจ้าเกี่ยวห้อมานี้แล ว่าตั้งนั้นพญาแณถึงจึงกล่าวว่าเจ้าจงเอาออกมาให้ฝูงข้าทั้งหลายล้าหลังดูแต่ก็ข้าเทอญ แต่นั้นพญาอินทร์จึงเผยผ้าห่อออกให้ชาวแณทั้งหลายล้าหลังดูฮันแล เมื่อนั้นชาวแณทั้งหลายเห็นท้าวหวัชชัลลอแล้วเขาก็ข้าแซกันเบ่งมากนัก บางพ้องหวัชขวัญแล้วแลกล่าวว่า มหาพรหมเจ้าเฮ้ย เจ้ากุหากมีมานะสหาสูงมากนักบอให้ฝูงข้าทั้งหลายหล่อเลี้ยงขวัญก็จึงเป็นฉันนี้แล้วตั้งนั้นบางพ้องกล่าวว่าอิดูแต่หน่อมตีนมือแข็งแรงก็สันป้อมมากกว่าตั้งนั้นก็มิแล คั้นว่าชาวพญาแณทั้งหลายล้าหลังดูบอระบวนแล้ว พญาอินทร์จึงกล่าวว่า ที่นี้เหาอินทราจักให้ทั้งหลายฝูงเป็นชาวแณหล่อเลี้ยงขวัญท้าวหวัชชัลลอให้ติงามแล้วจึงส่งให้ลงไปเกิดที่เก่าพันเทอญ เหาอินทราจักเสด็จเมื่อขึ้นฟ้าดาวดิงสาอันที่อยู่แห่งเขาพันแล คั้นว่าพญาอินทร์กล่าวดังนั้นแล้วเจ้าก็เสด็จขึ้นขี่ม้าแล้วเจ้าก็ชักแก้มม้าชะหนอยขึ้นไปเหนืออากาศกลางหาวแล้วก็สำเภาหน้าเชิงชั้นฟ้าดาวดิงสาพันแล้วก็ไปเถิงที่อยู่แห่งตนอันเป็นที่สุชาสำราญมากนักก็นี้แล เมื่อนั้นชาวพญาแณทั้งหลายโดยพระราชาอนุญาตแห่งพญาอินทร์แล้วชาวพญาแณทั้งหลายจึงอุ้มเอาท้าวหวัชชัลลอไปสู่ผาสาทแณถึงอันเป็นพญาแณถึงทั้งหลายแล้วเขาก็วางปะเท้าหวัชชัลลอไว้ในที่ปราสาทอาสนาที่สมควรในท่ามกลางผาสาทนั้นก็มีแล เมื่อนั้นนางเทวีแห่งพญาแณกับทั้งลูกหญิงชายข่อยข้าทาสทั้งมวลเขาก็หู้ข่าวว่าพญาแณเอาท้าวหวัชชัลลอเข้ามาไว้ผาสาทที่นั้น เขาก็ปากก้องฮ้องกล่าวเตือนกันมาหล้าหลังดูยังคนสันคนป้อมอันพญาอินทร์เอาขึ้นมาแต่ชมพูทิพย์ ฟัน ว่า ดุราชาวเหาทั้งหลายเฮ้ย บัดนี้พญาอินทร์ก็เอาคนป้อมมาไว้ในผาสามพญาแห่งเหาเพื่อจักให้ชาวเหาทั้งหลายหล่อเลี้ยงให้ติงาม ว่าตั้งนั้น เหาจึงฟ้าวพร้อมกันไปหล้าหลังดูให้มีคำว่าสืบไปเมื่อหน้านั้นเทอญ คั้นว่าเขายังกล่าวป่าวเตือนเขาก็พร้อมกันไหลหลังเข้าไปในผาสาทพญาแณมากนั้น บางพ้องโดนลงเหือนลัมทาวก็มี บางพ้องฟ้าวเล่นมาตืนทรุดตอขาหักขาห่านพะหลาดลัมในกลางบ้านปะไปของแพงก็มี บางพ้องผิวเมียยังอุ้มท้องเลยเล่ากอดเมียโดนเหือนก็มี ฝูงสาวฮามหนุ่มหน้าเลยเล่าปะของ พาโลไปแต่เต้าฝูงชายเห็นหัวนั่งตาคิด เพื่อว่าเขายากเห็นยังท้าวหวัชชัลลอแซน

สันขาบอยารส่วนตั้งชาวแกนทั้งหลายเขาก็พร้อมกันจูงมาหล้าดูท้าวหัวข้อล่อแล ปากด้านจรจาซึ่งกันไปมา นับแต่เขาเกิดมาบอฮ้อนเห็นคนเป็นข้อล่อ บางฟ้องเตตอชวยกันไยว่าเจ้านงค์ไว้เอาไปเป็นผิวเสียก่อน เมื่อนั้นฝูงสาวน้อยแบกซ้อนไล่ตีว่าไอ้หน่อเจ้าผู้มีโฉมงามหนุ่มเนาขางมาปากไว้แค้นหน่อว่าดังนั้น พญาแกนถึงจึงเอาเบ้าและฮางทองแดงมาแล้วจึงเอาท้าวหัวข้อล่อใส่ในเบ้าแล้วจึงเอาไปในเตาไฟทิพย์อันมีรัศมีรังสีบอฮ้อนบอเดือด บอเจ็บ บอแสบ เป็นดังไฟคนเขาทั้งหลายก็ท้อเย็นสลุส่าบายเป็นดังคนเขาทั้งหลายลงอาบน้ำบ่อแก้ว คั้นว่าเขาสุบเปื่อยแล้วเขาก็เอามาออกใส่ฮางทองอันแลคั้นว่าเขาออกใส่ฮางแล้ว เขาก็เอาออกมาหล้าดูทุกแห่งทุกกายก็บอเป็นสุบโฉมอันดงามจักหยาดก็ท้อเป็นหัวข้อล่อเหมือนดังแต่เก่าภายหลังนั้นแล เมื่อนั้นพญาแกนถึงก็เข้าไปเอาฮางเงินมาหล่อเลี้ยงก็เข้าเป็นข้อล่อดังเก่าอันแล แม่นว่าพญาแกนถึงก็เข้าไปเอาเบ้าและฮางคำมาหล่อเลี้ยงก็บอเป็นผู้งามดังเก่า แม่นว่าไปเอาฮางแก้วมาหล่อเลี้ยงก็บอเป็นสุบดงามแท้ดีหลีแล เมื่อนั้นพญาแกนถึงแหงหล่อท้าวหัวข้อล่อถึง 2 ที่ - 3 ที่ก็บอเป็นอันได้อันหนึ่งจักอันอันแล พญาแกนจึงมีพระราชอาญาบอกให้แกนทั้งหลายอันเป็นบริวารแห่งตนว่า ดูรา ท่านทั้งหลาย บัดนี้เฮาพระองค์ก็บออาจจกหล่อเลี้ยงให้สุบโฉมงามได้แล ท่านทั้งหลายจงพากันหล่อเลี้ยงให้ดงามดเหมือนดังเก่าท่านทั้งหลายนั้นเทอญ คั้นว่าพญาแกนมีพระราชอาญาดังนั้นแล้วส่วนตั้งพญาแกนทั้งหลายหมายมีแกนหล่อและแกนต้อเป็นต้นเขาก็พร้อมกันไปเอาเบ้ามาหล่อเลี้ยงถึง 2 ที่ 3 ที่ครบสัพพญาก็ดีก็บออาจจกกระทำให้ดงามได้แล เมื่อนั้นพญาแกนทั้งหลายหมายมีพญาแกนเล็กเป็นต้นเขาก็พร้อมกันสนทนากันไปมา บัดนี้เฮาก็พากันหล่อเลี้ยงยังท้าวหัวข้อล่อผู้นี้ก็บออาจกระทำให้เป็นสุบโฉมอันงามได้แลที่นี้เฮาจักกระทำดังหรือจกให้ท้าวหัวข้อล่อผู้นี้เกิดเป็นคนผู้งามเหมือนท่านทั้งหลายนี้จา เมื่อนั้นแกนลุ่มมีพญาอันยอดแหลมกว่าท่านทั้งหลายจึงทูลพญาแกนเล็กว่า ข้าแก่เจ้ากูตั้งข้าจะฮ้ำเพลิงดูนี้ก็ควรเฮาเจ้าข้าทั้งหลายเอาท้าวหัวข้อล่อผู้นี้ขึ้นเมื่อขึ้นฟ้าดาวดิงสาแล้วจึงไปขาบทูลพญาอินทร์โดยนิยมนั่งเอาทั้งหลายหล่อเลี้ยงบอเป็นสุบฮอยเหมือนกับคนทั้งหลายเคยหล่อเลี้ยงแต่ก่อนนั้นแล พญาอินทร์เจ้าเหมือนมีใจสังคหุณาแก่เฮาแล้วแลหล่อเลี้ยงให้แก่เฮาแล้วท้าวหัวข้อล่อผู้นี้จึงมีสุบอันงามดังท่านทั้งหลายนั้นแล ในเมื่อพญาแกนปรึกษาพิจารณาซึ่งกันไปมาแล้วพญาแกนเล็กจึงให้พญาแกนลุ่มเอาท้าวหัวข้อล่อเกียด้วยผ้าสะไบทิพย์อันอ่อนเหมือนดังคว้นไพนันแล้วพญาแกนทั้งหลายหมายมีแกนเล็กเป็นต้นก็พร้อมกันทะยานขึ้นสู่อากาศกลางหาวแล้วก็สำเภาหน้าต่อเมืองดาวดิงสาอันเป็นที่อยู่แห่งพญาอินทราทิราชพูนก็มีแลคั้นว่าพญาแกนทั้ง 7 เสด็จขึ้นเมื่อฮอดขึ้นฟ้าดาวดิงสาแล้วพอพร้อมกันไปหาอยู่ในศาลาเก่าพันห้องอันเป็นที่อยู่ชุมนุมกันแห่งเทวดาทั้งหลายนั้นเมื่อนั้น มาตาลีเทวบุตรอันเป็นนายสารัตถ์แห่งพญาอินทร์ก็ไปแอ่วเล่นก็ผาลบเพื่อจักไปหาในศาลาเก่าพันห้องที่นั่นก็จึงเห็นยังพญาแกนทั้ง 7 มานั่งหาอยู่ในศาลาที่นั่น มาตาลีเทวบุตรก็เข้าไปปากด้านจรจากับดอมพญาแกนด้วยเสนหาทำฮักซึ่งกันไปมาแล้วมาตาลีเทวบุตรจึงถามแกนเล็กอันเป็นพญาแก่แกนทั้งหลายว่าข้าแก่เจ้ากูอันเป็นพญาแก่ชาวแกนทั้งหลายเจ้ามีประโยชน์เยี่ยงจึงพร้อมกันขึ้นมาถึงที่นี้ก็ข้าจา เมื่อนั้นพญาแกนเล็กจึง

ขานคำมาตาลีเทวบุตรว่า ดุราท่านนายสารเถิดเฮาก็มีประโยชน์เพื่อจักหล่อเลี้ยงท้าวหัวข้อยลื้อเฮาจึง
 ขึ้นมาถึงที่นี่แล เมื่อนั้นมาตาลีเทวบุตรจึงเข้าถามพญาแสนว่าเจ้ากูไปไต่ท้าวหัวข้อยลื้อมาแต่ที่ใดจึงเอา
 ขึ้นมาหล่อในที่นี้ก็ข้าจา ว่าดังนั้นที่นั่น พญาแสนจึงกล่าวว่าส่วนตั้งท้าวหัวข้อยลื้อผู้นั้นเฮาก็บอได้แต่ที่
 ไหนมาแล อันว่าพญาอินทร์หากลงไปเอามาแต่ชมพูทวีปขึ้นในเฮาหล่อเลี้ยงให้มีอุปอรรถนามตั้ง
 นั้น บัดนี้เฮาก็ตกแต่งหล่อเลี้ยงถึง 2 ที่ 3 ที่ แล้วก็บอเป็นอุปอรรถนามตั้งใจประสงค์เฮา จึงได้เอา
 ท้าวหัวข้อยลื้อผู้นั้นขึ้นมาแต่ชั้นฟ้าจากตมมหาราชิกามาถึงชั้นฟ้าดาวดิงสาที่นี้ เพื่อให้พญาอินทร์หล่อ
 เลี้ยงยังท้าวหัวข้อยลื้อผู้นี้ให้มีอุปอรรถนามแลเมืองคะพร้อมทั้งทุกสิ่งทุกอันจึงได้พร้อมกันขึ้นมายังเมือง
 ดาวดิงสาที่นี้แล ท่านจงพาเขาไปขาบเท้าบาทพญาอินทร์อันเป็นเจ้าแก้วเทวดาทั้งหลายแต่เทอญ คั้น
 ว่าพญาแสนกล่าวดังนั้นแล้ว วิชุกัมเทวบุตรก็ลงจากศาลาแก้วพันห้องไปก่อนแล้ว พญาแสนหมายมี
 แถนเถิกเป็นต้นก็พร้อมกันไปตามหลัง วิชุกัมเทวบุตรตรารบต่อเท่าถึงประตูกัมมเวียงแก้วพญาอินทร์
 ครั้นแล คั้นวิชุกัมเทวบุตรแลพญาแสนทั้ง 7 พระองค์ก็เข้าไปในเวียงแก้วชั้นในแล้วพญาแสนก็หลิงห
 ล้าแลดูยังควงคุมเวียงแห่งพญาอินทร์ที่ควรจึงตั้งอัครธรรมาภิกษุอันประกอบไปด้วยอุปทั้งหลาย
 หมายมีอุปเทวบุตร เทวดา อันอยู่เฝ้าในสองตรารบข้างหนทางที่นั่นเป็นประดุจจะตั้งจับห้วยบุยุบๆ
 แลปากด้านจารจาอันประดับประดาพอกทาไปด้วยกอรวิกแลแก้วทั้งมวลอันแลที่ดั้นพญาแสนก็เข้า
 เมื่อในก็ยังเห็นยังอุปข้างเผือก ข้างนิล อันยืนอยู่สองตรารบข้างหนทางแลปิ่นแลตัวส่วนตั้งอุปข้างสอง
 ตัวนั้นก็มิดนอันพลีสะพริงกล้วมากนักประดุจจะตั้งจักเล่นมาสักมาทาง คั้นว่าพญาแสนเห็นแล้วก็
 ยกอย่างหนคั้นหลัง ดาจักเล่นหนีฮั้นแล เมื่อนั้นวิชุกัมเทวบุตรก็บอกแก่พญาแสนว่ามหาราชาเจ้าอย่า
 ฟ้าวเล่นหนีฮั้นนี้บอใช้ตัวข้างสารตัวใหญ่ดอกลูก ก็พอตรารบพญาแสนก็ฮ้องววายๆหมาจะขบฏตาย
 แล้วว่าดังนั้นแล ด้วยแท้ก็หากแม่นอุปแก้วแลคำฮั้นแล เมื่อวิชุกัมเทวบุตรกับทั้งพญาแสนก็พร้อมกัน
 ขึ้นไปถึงผาสาทรามนเทียรอันเป็นที่อยู่แห่งพญาอินทร์นั้นแล้ว พญาแสนก็ได้ยินยังเสียงพาดกองสร
 ไรปี่หอแท่นเห็นทันหลายอันเป็นเครื่องทิพย์ อันเทวบุตรเทวดาทั้งหลายหากตีเสพรำปี่รำนานมากทัด
 นั้นพญาแสนได้ยินเสียงเสพสุริยนนตรีแห่งเทพดาทั้งหลายเป็นอันมวนยิ่งกว่าเสียงเสพในเมืองแห่ง
 ตนพญาแสนสนวนในใจแค้นคังเลยรวดนั่งอยู่ฟังดูยังเสียงเข้าหูจ้อยพญาก็คิดค่อยๆเหง้าน้อยยินอ่อน
 ขวนซึกไซ้เลยฮ้องให้เช็ดน้ำตาว่าไอ้หนอนับแต่เกิดมาก็มาวณเถื่อนนี้กูจกนั่งอยู่นี้ฟังดูก่อนแล้วตั้ง
 นั้นทัดนั้น วิชุกัมเทวบุตรก็เอนฮับเอาพญาแสนทั้ง 7 พระองค์เจ้าไปถึงสำนักพญาอินทร์ดังนั้นแล้ว
 พญาแสนก็หลิงแลเห็นยังนางฟ้าทั้งหลายหมายมีนางสุชาดาเป็นต้นอันมีอุปโฉมอรรถนามยิ่งนัก คั้นว่า
 พญาแสนเห็นแล้วลืมนสติสมาธิแห่งตนเสีย พญาแสนก็ลวดอ้าปากหลิงแลดูอันมีน้ำลายไหลออกจาก
 ปากอยู่ยวดยาวขอขาดเป็นประดุจจะตั้งน้ำตกตากภูผานั้นแล เมื่อนั้นพญาอินทร์ก็หลิงแลเห็นพญาแสน
 นั่งอยู่โหโร นั่งอยู่ใจก็ดูตาย พญาอินทร์จึงผายคำควรเอนฮับว่า ดุรา พญาแสนทั้ง 7 พระองค์ท่าน
 ทั้งหลายมีประโยชน์เยี่ยงใดจึงพากันมาถึงเมืองดาวดิงสานี้จา เมื่อนั้นพญาแสนได้ยินคำ พญาอินทร์
 เอนฮับตนฉนั้น พญาแสนทั้ง 7 พระองค์จึงชวดหูเมื่อคิงแล้วจึงยอมมือไหวพญาอินทร์ว่า เทวะ ผูกข้า

ไหว้มหาราชเจ้าตนประเสริฐกว่าเทวบุตร เทวดาทั้งหลาย บัดนี้ฝูงข้าทั้งหลายก็เอาเท้าหิ้วข้อล้อมา ถวายแก่มหาราชเจ้าก็เข้าแล เหตุว่าฝูงข้าทั้งหลายพร้อมกันหล่อเลี้ยงท้าวหิ้วข้อล้อผู้นี้แล คนแลคน 2 เลือ 3 เลือ ก็บออาจจักเป็นอุปโณมอันงามได้แล้วแลที่นี้ฝูงข้าทั้งหลายจักเอามาถวายแก่เจ้ากูเพื่อให้ เจ้ากูสังการุณาหล่อเลี้ยงปันแบ่งให้แล้วก็เข้าเทอญ เมื่อนั้นพญาอินทร์จึงถามพญาแถนทั้ง 7 พระองค์ว่า ดูรา ท่านทั้งหลายอันเป็นพญาแก้วชาวแถนทั้งมวล ส่วนดั่งท่านทั้งหลายกระทำหล่อเลี้ยง ท้าวหิ้วข้อล้อผู้นี้ท่านบอกระทำเหมือนดั่งแต่เก่าภายหลัง อันท่านทั้งหลายเคยหล่อแต่ก่อนนั้นหรือ เมื่อนั้นพญาแถนเถิกอันเป็นใหญ่กว่าชาวแถนทั้งหลายทั้ง 6 พระองค์จึงขานคำพญาอินทร์ว่า เทวะ ฝูงข้าไหว้มหาราชเจ้าตนประเสริฐล้ำเลิศกว่าคนและเทวดาทั้งหลายในเมื่อเจ้ามีพระราชอาญาใส่หัว ฝูงข้าทั้งหลายในกาละปางนั้นก็ดีก็หากแมนข้าพระบาทมหาราชเจ้าหล่อเลี้ยงเถิก 3 ที แล้วผู้ข้าจึงได้ ให้พญาแถนทั้งหลายหมายมีแถนตื้อเป็นประธานหล่อเลี้ยงลำดับเรียงกันลงไปก็หากสุดวิสัยดู ยากลำบากยิ่งอวิสัยคั่นว่าหล่อเลี้ยงไปหลายก็ได้นับมือเป็นอันหย่างฮ้าย ก็บอยับบอขานไปเถิดอันดีก็ เข้าแล ขอให้เจ้ากูทะลงพระราชกรุณาแลลดหย่อนแก่ฝูงข้าทั้งหลายหล่อเลี้ยงเสียให้แล้วก็เข้าเทอญ คั่นว่าพญาแถนเชิญให้วิฆเนศวรพญาอินทร์ก็มีใจอันอิศุภพญาแถนมากนัก พญาอินทร์จึงให้วิฆเนศวร ะบุตรไปเอาเข้าแลฮางอันแล้วด้วยแก้วมรกตมาแล้ว พญาอินทร์จึงสวฮ้างยังเข้าด้วยน้ำอบน้ำหอม แล้วพญาอินทร์จึงอุ้มเอาท้าวหิ้วข้อล้อช่วยฮ้างใสงาม พญาอินทร์จึงเอาใส่เข้าแก้วมรกตห้วยนั้นฮั่นแล คั่นว่าตกแต่งบรรวนแล้วพญาอินทร์จึงบอกให้วิฆเนศวรบุตรไปเอาไฟทิพย์อันบอฮ้อนบอเดือด บอ เจ็บบอแสนนั้นมาใส่เตาแล้ววิฆเนศวรบุตรจึงสูบให้ไฟลุกสูงเฮืองมากนักพญาอินทร์จึงเอาเข้าท้าว หิ้วข้อล้อเข้าไปสูไฟในเตาแล้ว คั่นว่าท้าวหิ้วข้อล้ออันอยู่ในบ้านนั้นเลยเปื่อยเป็นน้ำแล้ว พญาอินทร์ จึงโอบเอาเข้ามากลอกใส่ฮางแก้วมรกตแล้ว ท้าวหิ้วข้อล้อก็เกิดมีอุปอันงามเฮืองสูงด้วยรัศมีรังสีเป็น ประดุจจะดั่งพญาอินทร์นั้นแล คั่นว่าท้าวหิ้วข้อล้อเกิดมีอุปโณมอันงามแล้ว พญาอินทร์จึงกล่าวว่า ดูราท่านเป็นพญาแก้วชาวแถนทั้งหลายส่วนดั่งท้าวหิ้วข้อล้อผู้นี้ คั่นว่ามันได้ลงไปเกิดที่นี้มันจะมี อิทธิฤทธิ์เดชสมภารเนื้อตนมีทิพย์ ตาทิพย์ทั้งมวลแมนว่าจักทะยานไปเหนืออากาศกลางหาวก็ได้ เหมือนดั่งเฮาอันเป็นพญาอินทร์ในกาละบัดนี้เหตุว่าเฮาทั้งหลายได้หล่อเลี้ยงหลายเถิดหลายทีมากนัก มันจักมีใจอันโกรธกล้าจั่งไฮเป็นใจโจร โลละ โทสะ โมหะ มากนัก คั่นว่ามันบอดใจอันเป็น โลละ โท สะ โมหะ นั้นเสีย มันจักมีอายุอันบอฮั่นจกตายด้วยโลหะตณหาเฮืองสา วิटक แก่ท่านผู้อื่นนั้นแล ท่อ ว่าท่านพญาแถนอย่าได้นำใจไคโกสโลให้มันกินนั้นเทอญ จักไปเลวฆ่าฟันคนทั้งหลายในชมพูทวีปตาย หมดเสี่ยงบอเหลือเศษชะหล่อแท้ดีหลีแม้ว่าคนทั้งหลายจักเอาหอกจ้าวและน้ำบอสนากทั้งมวลกับ ทั้งปืนธนูศัลปีในเมืองคนได้ลุมฟามาฆ่าฟันให้มันตายมันก็บอตายแลทอเว้นไว้แต่คนผู้มีเดชฤทธิ์แล้ว แลด่าลอดชอดแผ่นดินไปเอาปืนแก้ววชิรเพศในพื้นน้ำสมุทรพุนมาฆ่าฟันให้มันตาย มันจึงตายเหตุว่า มันมีเศษะอานุภาพอันแก่กล้าลำดับขึ้นไปตามอันได้หล่อเลี้ยงหลายเข้าหลายฮ้างนั้นแลที่ว่าบุคคลผู้ ได้หล่อเลี้ยงเถิดเดียวแล้วแลมีอุปอันบอเป็นยากลำบากแก่เฮาทั้งหลายฉนั้นมันจักมีใจอันอ่อนหวาน

แผ่กว้างก็บอเป็นโหดสาบานแล บอเป็นใจโจรมารเหมือนดังถ่านทรายขี้ล้อผู้นี้แล คั้นว่าพญาอินทร์กล่าวตั้งนั้นแล้ว เทวดา เทวบุตรอันอยู่ในสวรรค์ชั้นพื้นชั้นพรหมทั้งมวลจักลงมาเกิดในเมืองคนนั้นได้ ยินคำพญาอินทร์ทำนวยทวยว่าฉันนี้ ผุ่งเทวบุตร เทวดาทั้งหลายมักใคร่ให้มีอุปโมอันงามเมื่อลงไป เกิดนั้นก็พร้อมกันจันจ่อเข้ามาให้พญาอินทร์กับทั้งพญาแถนหล่อเลี้ยงบอเศษสะลอนั้นแลในเมืองเทวบุตรเทวดาตนใดได้ให้พระยาอินทร์หล่อเลี้ยงก็เป็นลูกพระยาอินทร์เมื่อจัดออกจากท้องแม่ในเมืองคนให้เอ็นขวัญว่าดังนี้เจ้าอินทร์ลาลูกหลานแม่เสียขวัญเจ้ามาแต่ฟ้าเมืองอินทร์อย่ายินดีหนีจากอย่าพัดพากเหือนนาแม่เนอว่าตั้งนั้นคั้นว่าบุคละผู้ใดได้ให้แถนหล่อเลี้ยงขวัญจึงมีรูปอันงามตั้งนั้นก็ลวดเป็นลูกแถนคือในเมื่อออกจากท้องแม่ในเมืองคนให้เอ็นฮับขวัญว่าดังนี้เจ้ายี่ดมยี่อคำต่อโสมศรีอย่ายินดีหนีจากอย่าภักตภาคเหือนฮาแม่เนอว่าตั้งนั้นคั้นว่าบุคละผู้ใดได้ให้แถนหล่อเจ้ากทำหล่อเลี้ยงขวัญจึงมีรูปอันงามตั้งนั้นก็ลวดเป็นลูกแถนหล่อในเมื่อออกจากท้องแม่ในเมืองคนให้เอ็นขวัญว่าดังนี้เจ้าออกอ้อแถนหล่อโสมศรีอย่ายินดีหนีจากภักตภาคเหือนฮาแม่เนอว่าตั้งนั้นคั้นว่าบุคละผู้ใดได้ให้แถนหล่อกะทำหล่อเลี้ยงขวัญจึงอุปอันงามตั้งนี้ลวดเป็นลูกแถนหล่อในเมื่อออกจากท้องแม่ในเมืองคน

พระยาจึงสั่งขุนฟ้าว่า เจ้าทั้งสองจงไปดูเหตุการณ์บ้านของกวนนาหลวงแล้วรีบกับมารายงานกับเราโดยด่วนม้าชื่อว่า ๑ หมอกแخمหมาก ตัวหนึ่งชื่อว่า ม้าวังทอง วังได้วันละ ๕ โยชน์ อำมาตย์ทั้งสองเมื่อไปดูเหตุการณ์บ้านกวนนาหลวงก็กลับมารายงานให้พระยาวิรุณทรงทราบ ว่า ข้าพพุทธเจ้าทั้งสองเห็นมีแต่ปราสาทราชวังในบ้านมีข้าทาสหญิงชาย มีพระธาตุอินแขวนที่พระอินเนรมิตไว้มีแก้วแหวนเงินทองของชาวทุกสิ่งช้างม้าวัวควายยุงฉางมีข้าวล้นชื้อ